

Son Dakikalar

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Her taraf hazır. Pek yaklaşılan büyük ve kanlı bir boğuşmanın derin heyecanı ruhlarında, hummalı bir intizar içinde geçen dakikalar... Böyle bir vaziyet hüküm sürerken, cereyan eden vak'atlardan, işidilen türlü türlü havadislerden kat'i ve müsbet bir netice çıkarmak imkânı o kadar az ki.

Sulh lehinde teşebbüsler yok değil. Hatta bunlar bütün bütün eflâ-tunî temennilere inhisar etmiyor. İngiltere Başvekili M. Chamberlain Hitlerle son bir müracaatte daha bulundu ve mevcut ihtilâfların müzakere yoluyla halledilebileceğini bir kere daha hatırlattı. Fakat Hitlerin verdiği cevap bütün huşunet ve gü-rurle kötü bir inadın tekmil çirkinliklerini kendisinde toplar. Almanyanın şerefi, hayatî hakları Şarkî Avrupa hakkında bir müzakereye girişmekten kendisini menedermiş. Komünizmin önünde secdeye yatan Almanyanın artık şan ve şereften bahsetmesi biraz garip görünmüyor. Başka milletlerin hayatına suikastmeğe hazırlanan üçüncü Reich'in hayat hakkından bahsetmesi de bu şerait altında vahşi bir mana iktisab ediyor. Açıkça görülmüyor ki Almanyaya hiç bir mülahazaya ehemmiyet vermeden milyonlara insanı mahvetmek ve dünyayı ateş ve felâket içinde bırakmak kararını vermiştir.

O halde ne duruyor? Filhakika bugünkü vaziyette sulh temin edilecek mi diye düşünmekten ziyade harp için başlamıyor? sualini sormak daha makuldür. Harbin başlamaması için hiç bir sebep kalmamıştır. Her iki taraf da son sözlerini söylemiştir. Fakat buna rağmen, Almanyada kumıldamaktan, işe başlamaktan tehaşi eder gibi bir vaziyet var. Topa ateş vererek fitili Almanyaya alevleştirmiş. Bu alevin baruta sirayet ederek ortalıkta büyük bir infilâk vücutte getirmesi için icap eden zaman geçmiştir. Fakat fitilden ateş barut mahzenine kadar olan kısa mesafeyi bir türlü katetmek istemiyor gibi âheste bir gidiş takip ediyor.

Su geçirdiğimiz günlerdeki vaziyeti işte bu teşbih ile tasvir ve ifade etmiş olabiliriz. Bu garip intizarın hikmeti ihtimal ki cihan efkârı umumiyesi karşısında alelusul oynanması icap eden bir komedyanın olgun hâle gelmesini beklemek emelidir. Filhakika, harbi istemek, hazırlamak kolaysa da bu dehşetli adımı atarken bütün cihan efkârı umumiyesinin yağdıracağı lânet ve nefret sağınaklarına göğüs germek biraz zordur. Çünkü bugün, Alman propagandasının bütün gayretlerine, manevra ve dolaplarına rağmen, dünyada pek büyük bir ekseriyet biliyor ki dökülecek kanların yegâne sebebi nazi seflerinin hudutsuz hürs ve tamai ve çılgınlığıdır. İngiltere, Fransa ve Amerikadan başlayarak medenî vâsıfına lâyık bütün milletler harpten ictinab için ellerinden geleni yapıyorlar, müzakere yoluyla halledilemeyecek hiç bir ihtilâf bulunmadığını söylüyorlar. Fakat mihver devletleri müzakeresinin - siyasi de olsa - hak ve adalet prensiplerine az çok riayet şartile kabul olacağını bildikleri için bundan kaçıyorlar ve istediklerini tamamen ve katiben elde etmek hususunda iltimatom şeklinde arzular teliği ve ilân ediyorlar.

Onların bu hareketlerini bütün dünya bildiği ve bu yüzden mihver devlet adamlarını mesul tuttuğu için bu mesuliyeti üzerlerinden atmak üzere son gayretlerini sarfediyorlar. Lehlilerin güya Almanlara zulüm ettiklerine dair ortaya atılan yalan ve iftiralara hikmeti budur. Almanyanın bu mezalim karşısında artık ciddi kalmadığı yolundaki nesriyat hep taraftar icbetmek, safdilleri kazanmak için düşünülmüş manevralardır. Belki bu propaganda hazırlığı tamamlamak

Hüseyin Cahid YALÇIN
(Sonu 3 üncü sayfamızda)

Dünyanın Akıbeti Bugün Belli Olacak

İngiliz Elçisi Hitlerlere İngilterenin Nihai Kararını Götürüyor

Hitlerle Mussolini arasında birçok mesajlar teati edildi. Bütün milletler askerî hazırlıklarını tamamlıyorlar. Japonyada infial arttı.



Danzig sokaklarında dolaşan Naziler...

Londra, 26 (A.A.) — Berlinden dönen Hendersonun ıstirakile kabine toplanmış ve iki saatlik müzakerelerden sonra 20.55 de nihayet bulunmuştur.

Henderson İngilterenin Cevabını Hitlerlere Götürecek

Londra, 26 (A.A.) — Press Association'un bildirdiğine göre, İngilterenin Almanya büyük elçisi Henderson, hükümetinin Hitlerlere cevabını hâmilan yarın Berline tayyare ile dönecektir. Kabine yarın yine toplanacaktır.

Mısra Gelen İngiliz Kuvvetleri

Kahire, 26 (A.A.) — Gazetelerin yazdığına göre, üç İngiliz hava fırkası Mısra, Sudana ve Kıbrıs gitmek üzere Filistin'den ayrılmıştır.

Mısra yeni Hint kitiatı gelmektedir.

Beyruta Çıkarılan Fransız Kuvvetleri

Beyrut, 26 (A.A.) — Buraya her gün Fransız ve bilhassa müstemleke askerleri gelmekte ve vapurlardan karaya çıkarılmaktadır.

Alman - Leh Hududunda Yeni Hâdiseler

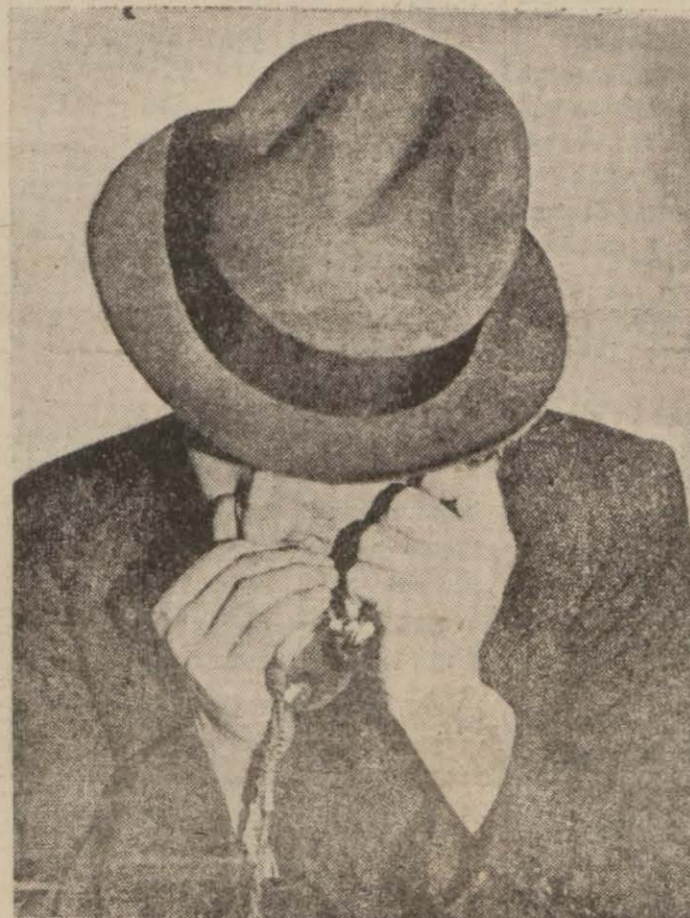
Varşova, 26 (A.A.) — Bu sabah saat 6.45 de Almanlar Clarna hudut karakoluna taarruz etmişler ve Slovakya'daki civar tepelerden üç Salov top atmışlardır.

Polonya Silizyasında kâin Mestviekie postasına da Almanlar tarafından tecavüz edilmiştir. Almanlardan iki yaralı vardır.

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

Casuslardan Sakının!

Millî Ordu İstanbula Girerken, Orduyu Alkışlar Görünen Bir Casus Gelen Alayların Numaralarını Öğrenmek İsterken Nasıl Yakalandı?



Evet, bugün de bunu ehemmiyetle tekrar ediyoruz. Aman casuslardan sakının. Çünkü, bu haber kaçakçılarının tam ayaklandıkları, etrafa dağılıp pusu tuttıkları, her yana göz, kulak ve el uzattıkları, her zamankinden daha ziyade havadis aradıkları günleri, anları yaşıyoruz. Bu münasebetle de yine atalarımızın büyük bir hikmet taşıyan kıymetli bir öğütünü, kurt dumanlı havayı sever, sözünü sayın okuyucularımıza hatırlatmak istiyoruz.

Hiç şüphesiz ki, Kürenin kara harp dumanları ile [Sonu 7 de]

İstanbul Limanındaki İtalyan Vapurlarına Avdet Emri Verildi

Limanımızda bulunan İtalyan posta vapurları dün İtalyadan gelen bir emir üzerine muayyen vakitlerinden evvel limanımızdan İtalyaya gitmek üzere hareket etmişlerdir. Gelen emre göre bu vapurlara İtalya için hiç bir yolu alınmamıştır. Vapur acentesi, bu emri geç vakit aldığı için evvelce Çita Dıbarı vapuruna eşyalarla birlikte Alman İtalyan yolcuları alelacele vapurdan dışarı çıkarılmışlar ve eşyaları da rihtima bırakıldıktan sonra vapur derhal İtalyaya hareket etmiştir. Limanımızdan İtalyaya mal yükliyen şileplerin seyrüseferinde hiçbir değişiklik olmadı. İğndan bunlar mal alıp yüklemekte devam etmektedirler.

Macarların Rumanyaya Bir Teklifi

Budapeşte, 26 (A.A.) — Bu akşam resmen bildirildiğine göre, Rumanyanın bir ademi tecavüz misakı akdi için yaptığı teklife cevap olarak Macaristan ekaliyetler hakkında bir uzlaşma akdi teklifinde bulunmuştur.

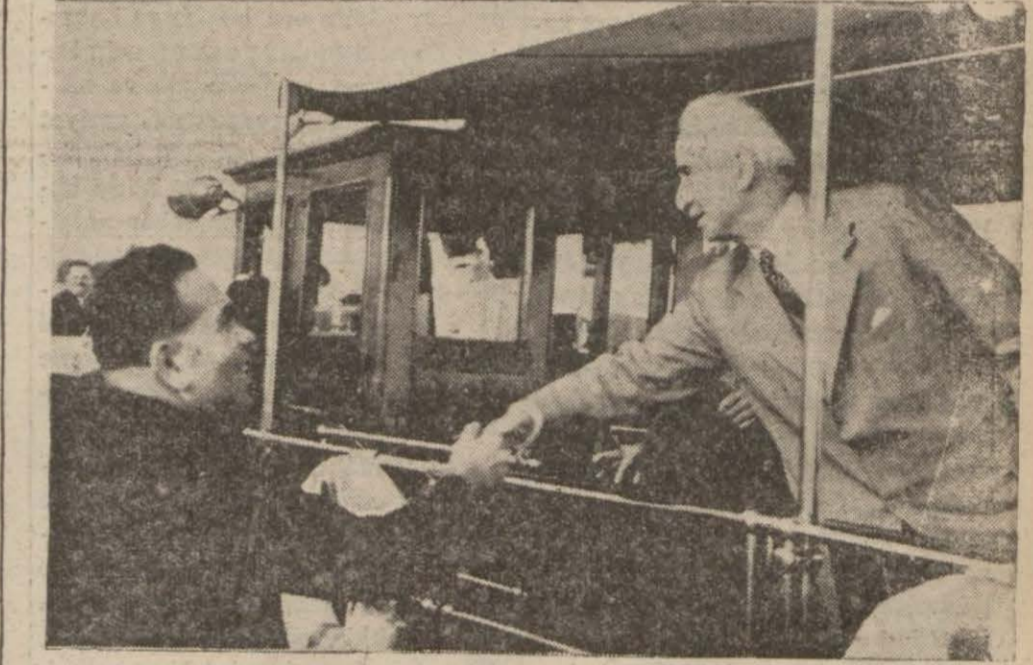
Macarlar Muhtariyet Kazandı

Belgrad, 26 (A.A.) — Naib, Bugün neşrettiği bir emirnamele Hırvatlara idare muhtariyeti vermiştir.

Hükümetimizin Resmî Tebliği

Bütün Vekiller Merkeze Davet Edildi
Cümhurreisimizde Dün
Ankaraya Avdet Etti

Inönü Dün Alman Büyük Elçisi
Von Papeni Kabul Etti



Cümhurreisimiz dün İstanbuldan ayrılırken

Millî Şef İsmail İnönü, dün Floryadaki köşklerinde öğleye kadar istirahat etmişlerdir. Haricîye Vekilimiz Saracoğlu sabahleyin

Resmî Tebliğ

İstanbul, 26 (A.A.) — Resmî tebliğ:

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

Satie Davasına Dünde Devam Edildi

Hamdi Emin Çapla Avukat İsmail İsa Canış Dinlendiler



Satie davasında İsmail İsa söz ediyor. [Yazısı 3 de]

HER SABAH

Türke Düşen Vazife

Siyasi vaziyetin tehlikeli hattâ vahim olduğu su götürmez bir hakikattir.

Avrupada tehdidkâr bir havanın esmekte bulunduğu ise maatteessüf bir emrivakıdır.

Lâkin bütün bu endişe verici vahamete, âsap yıpratıcı kötü havaya rağmen harp henüz ne ilân edilmiş, ne de son zamanlarda moda olduğu gibi ilân edilmeden, başlamış değildir.

Bugün bir harbin zuhuruna ihtimal verdirecek müşkülât ne kadar zetin görünüyorsa, eldeki silâhlar

bakımından pek yıkıcı ve kanlı bir mahiyet arzedeceğinde şüphesiz caiz olmıyan, umumi bir boğuşmanın önünü alacak harp dahil sebebler de o nisbette kuvvetlidir.

Şurasını da asla unutmamak lâzımgelir ki zaman harpleri her şeyden evvel sinir mücadelesidir ve bu itibarla yersiz teheyyüc yalnız sahibine değil bütün bir memlekete fenalık getirebilir.

Silâhımız elimizde, Türke yakışan necibane bir sülkân ve vakarla vakayim inkişafını bekliyebiliriz. A. CEMALİDDİN SARAÇOĞLU

VAHİDETTİN

27

YAZAN: M. SIFIR

Şeyh Ahmet Elsunusi İle Sultan Vahidettin Arasında Bir Konuşma

Şeyhin İttihadıcaı üzerindeki tesirini ve İttihadıcaıların da şeyhe karşı besledikleri muhabbet ve teveccühü, kurnaz Vahidettin derhal farketmişti. Şeyh efendinin nüfuzundan istifadeyi zihnine yerleştirmiş ve daha ilk gördüğü günden itibaren gösterdiği fevkalâde hürmet ve iltifat ile hazreti adetâ sibirlemişti. Padişaha kılıç kuşatmak vazifesi ötedenberi, o zamanlar Molla Hünkâr adını taşıyan, gelebilece mevdu ve münhasır olduğu halde, Vahidettin, fevkalâde bir cemile olmak üzere, kendine kılıç kuşatma şerefini, Şeyh Ahmed Elsunusi bağışlamıştı.

Şeyh efendi, o gün hünkârdan gördüğü bu fevkalâde teveccüh karşısında şaşırması ve bunu, ilâhî lütfun şerefli bir tecellisi saymıştı. Ebâ Eyyübu Elensarinin gümüş parmaklıklarla çevrili merkadının başında birden heyecanlanmış, yeni padişahın muvaffakiyetine, ömrüne, millet ve memleketin selâmet ve saadetine hayırlı dualar ederek bu şahane teveccühü karşılımıştı. Hazreti Faruku azamın mübarek kılıcını almıştı. İştiağa öpmüş, öpmüş, esmer almına ve parlak siyah gözlerine, tavaf eder gibi sürmüştü. Nihayet, Padişahın elmaslarla pırl pırl pırlayarak göğsünü okşuyarak kılıcın ince kordelâlarını omuzuna geçirmişti. Herhalde ak ve pâk olduğuna hiç şüphe edilmeyen alını, hünkârın dünya ziynetleri ile bezemiş göğsüne doğru eğmiş, gözlerini yummuştu. Tesirli bir edâ ile Sürei Fethi okumuştur.

Bu ruhani merasim hitam bulurken, Vahidettin'in heyecandan ürperen soluk dudakları ansızın kıpırdamıştı.

— Şeyhim, demişti. Ebâ Eyyübu Elensarinin ruhuna penah olan bu türbede, bugün mazhar olduğum ırşad ve dualarımıza ebediyen de muhtacım. Rica ederim, unutmayınız beni. Sizi bir misafir değil, mülkümüzün ve şahsımın büyük ve min tarafillah mebus bir müridi telâkiki ediyorum.

Şeyh efendi, Vahidettin'in tıpkı bir mürid tevazuu ile söylediği bu güzel sözlerden çok duygulanmış ve hayırlı dualarını gerçekten bir hülûs ile tekrarlamıştı.

Vahidettin, o günden sonra, şeyh Ahmed Elsunusinin yakasından bırakmamıştı. Türlü türlü iltifatlarla kabarttığı göğsüne bir de murrassa nişanı osmani takmıştı. Böylece bu sevimli ve dinç şeyhi de ken di adamları arasına kattığını sanmış, hürmet ve taraftarlığını kazanmışına bayağı inanmış ve oyalanmıştı.

O gün, İtilâf devletlerinin Bulgaristanın teklif ettiği sulh talebini kabul ile mütareke müzakerelerine başladıkları ve kral Ferdinandın halk tarafından gösterilen arzu üzerine saltanattan feragat ve memleketi terk kararını verdiği haberleri, birbirini müteakip almıştı. Bu haberler ve bilhassa, kralın halkın arzusu ile saltanattan feragatı hakkındaki acı haber Vahidettini adetâ telaşlandırmıştı. Gözünü, gönünü karartmıştı. Bir mağlûbiyetle neticeleneceğine artık şüphe etmediği bu harbin, kendisine de böyle bir âkîbet hazırlamasından endişe ediyordu. Halkın vukuu tabii olan galeyânı bastırmak, umumi efkârı oyalamak ve hattâ korkutmak için, İttihadıcaıların da böyle bir teşebbüste bulunmalarından çok çekiniyor, kavrıyor ve üzüliyordu.

Vahidettin, aldığı bu kara haberden sonra mabeyn dairesinde daha fazla duramamış kendini harem dairesine dar atmıştı. Damad Paşaya, derhal saraya gelmesi için ancak bir haber gönderebilmiş ve her gün yosmacıkları ile cilveleştirdiği divanın üzerine, cansız bir cesed gibi uzanıp serilmişti. Haremî hümayunu meraklanmış, ayaklanmıştı. Hünkârın hususî dairesindeki koridor gözü yaşlı kalfalar, cariyelele dolmuş ve her taraf fraklı ve açi feryadlara boğulmuştu. Arsanların her gün

şehvet ihtilâçları ile kıvrandıran, cilvelerle şahlandıran bütün gözdeleler başucuna yığılmışlardı. Bir-cik arsanların tombul, güzel elleri ile okşuyor obuşturuyorlardı fakat.. Ne yazık ki, her gün şehvetle süzül-düğünü görmeğe alıştıkları o şahane gözlerini bir türlü açtıramıyor, her gün hırsıyla boyunlarına dolanan o kuvvetli kollarını bir türlü yerinden kaldıramıyorlardı. Sanki, bütün vücudü taş kesilmişti.

Tam bu esnada, vefakâr enişte Paşa bir halâskâr şefkat ve sürati ile saraya erişmişti. Birkaç dakika sonra, saray doktoru ile Kaymakam Zeki de sevktilerinin imdadına yetmişlerdi. Yapılan müdâvat tesirini göstermişti. Baygın hünkâr ayılmış, gözleri açılmış, saraydaki halcan ve heyecan da yatışmıştı.

Artık iki entrikacı başbaşa kalmışlar, günün son hâdisse ve haberleri üzerine sohbet dalmışlardı. Ferid, hükümet ve fırkadaki ve bil-hassa umumi karargâhındaki vaziyet ve telâş hakkında edindiği haberleri, herhangi bir harekete karşı alınacak tedbirleri teker teker anlatı ve bu suretle sevktilerinin büsbütün gözünü açtı, gönünü ferahlatı. Eniştesinin teminatlı sözlerini müstesna bir dikkat ve âlaka ile dinliyen Vahidettin, parlıyan gözlerini Damad Paşaya diktirdi. Ve:

— Ferid, dedi. İcabında anacağımı söylediğin tedbirlerin hepsi de güzel. Varol. Görüyorum ki, şahsımın ve saltanatımın selâmet ve bekası için dinliyor, çurpınıyorsun. Çok teşekkür ederim sana. Fakat, benim de hatırıma iyi bir şey geldi. Şeyh Ahmed Elsunusiden istifa edemez miyiz teşebbüsümüzde?.. Bu adamcağz, her vakit bana karşı candan bir sevgi ve içten bir saygı göstermekte ve samimiyetine hiç te şüphe etmediğim bu hareketleri nazarı dikkatimi celbetmektedir. Ne dersin, saraya davet edip kendisine bir açılıksa mı?..

Damad Paşa, düşünmeğe lüzum görmedi bile. Alınmıştı; yüzünü buruşturdu. Ve:

— Hayır şevketli Padişahım, dedi. Gerçi ferman ehdimizindir. Fakat, Şeyh Ahmed Elsunusinin bu derece emniyet ve itimadı şahane rine iyakata var mı bilmem?.. Bu cihet tahkike ve esaslı bir tecrübe-yi muhtağdır. Bilhassa, Şeyhin Enver Paşaya büyük bir sadakat ve muhabbeti olduğunu da birkaç defalar işittim. Hem neden buna lüzum görüyorsunuz Padişahım?.. Elimizdeki maddî ve manevî kuvvetler, emniyet buyurunuz ki, herhangi bir tehlikeyi karşılayacak ve hattâ olduğu yerde parçalayacak bir mükemmeliyettir. Hatırı hümayununuza bu gibi endişelerle meğgul etmeyiniz, iyi biliniz ki, hayatımızın devamı ve saltanatımızın bekası için çurpanlar pek çoktur, başta bu âciz ve azad kabul etmez bendeniz olduğum halde.

Vahidettin, Damad Paşanın bu birbirinden kuvvetli teminatlarına rağmen, Şeyh Ahmed Elsunusinin der fikrinin yoklanması hususunu ise rarla istedi ve Şeyhin Mediha Sultan tarafından bilhassa tertip edilecek bir ziyafete davet edilmesi arzusunı gösterdi ve bu işle ilişkili olarak da Damad Paşaya uzun uzun entrika dersi verdi.

Avukat Eyub Sabri Bey vatanını, milletini seven, düşkünlere ve kimsesizlere yardımcı zevk edinen bir zat idi. İttihad ve Terakkinin programını beğenenlerden ve fakat, iyi tatbik edilmediği için de İttihadıcaı acı bir surette tenkid edenlerden idi.

Yazhanesi, günün mağdurlarının adetâ bir sığınacağı şeklini almıştı. Gadir ve zulüm görenlerden bilhassa ihkaki hak için bir avukat tedarik edemeyecek kadar vakit ve hali yerinde olmayanlar, herhalde Eyup Sabri Bey'e baş vururlar. - da, Yazhanesinde dertlerine çare, o da olmazsa şefkatli bir teselli buluyorlardı. Bu sebeble, Eyüp Sabri

SEHİR HABERLERİ

Tahmil, Tahliye Buhranının Önüne Geçildi

Yükleme ve boşaltma bedelleri arttırdı

Limanda çalışan tahmil ve tahliye amelelerinden mühim bir kısmı vergi mükellefiyetlerinin arttırılması üzerine işlerini bırakmışlar ve bu yüzden limanda bir tahmil tahliye buhranı baş göstermişti. Limanlar Umum Müdürlüğü bu vaziyeti Münakale Vekâletine bildirmiş ve talimat istemişti. Diğer taraftan ameleler de İş Dairesine müracaat ederek hiç olmazsa tahmil tahliye ücretlerinin arttırılması için teşebbüslerle bulunulmasını istemişlerdi. Dün bu meseleyi görüşmek üzere İş Dairesi ve amele muhahasları takım takım çarşan tahmil tahliye amelelerine haftada ancak iki üç defa ara gelebildiğinden aldıkları para ile Maliye Vekâletinin koyduğu yüzde yirmi miktarı vergi ücretini ödeyemeyeceklerini ileri sürmüşler ve hiç olmazsa ton başına daha beş kuruş zam yapılmasını istemişlerdir.

Limanda ayrı bir grup halinde çalışan kömür amelesinin de mesafî vaziyetlerini tesbit etmek üzere yarın Limanlar Umum Müdürlüğünde yeni bir toplantı yapılacak.

MAHKEMELERDE:

Mahkemelerde Belediye ehli vukuf-ları çalışmayacak

Şimdiye kadar tramvay ve otomobiller arasındaki çarpışma davaları belediyeden seçilen bir ehli vukuf vazife görüyordu. Halbuki son alınan bir karar nazaran bundan sonra belediyeden ehli vukuf alınmayacaktır. Mahkeme harçtan ehli vukufu intihap edeceklerdir.

Ticaret ve münakalât Vekilleri Ankaraya gittiler

Bir müddettenberi şehrimizde bulunmakta olan Münakalât ve Ticaret Vekilleri dün akşam Ankaraya gittiler. Vekiller istasyonunda vekâlete bağlı müesseseler erkânı tarafından uğurlanmışlardır.

Bey bir kısım halk arasında iyi bir şöret kazanmış, bilhassa İttihadıcaıların karşı yaman bir muhalif tanınmıştı.

Eyüp Sabri Bey, o gün yazhanesine gelen çok samimi dostlarından ve Harbiye nezareti kâtiplerinden Göztepe Hafız Cemal (1) Bey ile görüşüyordu. Hiç şüphe yok ki, mevzu, o günlerde herkesi meğgul ve âlâkadar eden harbin almakta olduğu maktûs vaziyet idi. Hukukî olduğu kadar da siyasi bilgileri yüksek olan Eyüp Sabri Bey, muhabatına, millet ve memleketin, kapısı eşğinde bulunduğu felâketin fecaatlarından bahsediyordu. Yüreğini yakan ihtimalleri, göz yaşları ile birlikte sayıp döküyordu. Bir aralık:

[Devamı var]

[1] Hafız Cemal Bey, Arab Cemal namile maruftur. Habes bir zottur. Musikimizde büyük bir kudret idi. Milli Mücadele esnasında çalınan ak yüzü ve yürekilerdendi.

Havadan Pasif Korunma İşleri

46-47 yaşında vatandaşlar bu işlerde kullanılacak

Vilâyet havadan pasif korunma komisyonu normal faaliyetine devam etmektedir. Evvelce yazdığı mız gibi bir tehlike vukuunda askerlik mükellefiyetini ikmal etmiş olan 46-47 yaşındaki vatandaşlar şehrin pasif korunma işinde vazife almakla muvazzaf olacaklardır. Bunlar kuvvetlendirilecek olan mahalle itfaiye teşkilâtında, zehirli gazlardan korunma ve temizleme ekiplerinde vazife alacaklardır.

DENİZLERDE:

Vapurlarda gazdan korunma tesisi

Şûrayı Devlet tarafından hazırlanarak yüksek tasdikten geçen zehirli gazlara karşı korunma nizamnamesinin tatbikatına geçilmiş tir.

Devlet Denizyolları işletmesi bu gemilerde esasen mevcut olan malzeme ve tesisi yeni nizamnameye göre tadil ve itmam etmektedir. Bundan başka âlâkadar makamat hususî şirketlerdeki tesisi de kontrol etmeğe başlamıştır. Gerek Denizyolları vapurları gerek diğer deniz nakliyat vasıtaları muayyen bir müddet zarfında bütün noksanlarını ikmal etmiş vaziyette bulunacaklardır.

Kadeş havuza alındı

Son olarak Almanya'dan gelen Mersin tipi vapurlarımızdan Kadeş dîn temizlemek ve boyanmak için havuza girmiştir. Kadeş yarın havuzdan çıkarak sürat tecrübeleri yapılacak gümrük ve liman kayıt muamelesi ikmal edilerek önümüzdeki salı günü Mersine ilk seferini yapacaktır.

Çin Sefaretinin Çayı

Çin sefaretî müsteşarı Bay De-kien Tung dün Parkotelde gazeteciler şerefine bir ziyafet vermiştir.

DAVETLER:

Istanbul Cümhuriyet Müddeiummiliğinden:

Istanbulda gösterdiği adreste bulunamayan ve bu kere İstanbul hâkim namzetliğine tayin kılınan Erzurum eski Hâkim namzedi Şuayip Kordanın acele memuriyetimize müracaatı.

Istanbulda olduğu anlaşılan Bandırma Hukuk hâkimi Hamdi Üstünelin Adli Tıp işleri genel direktörlüğüne müracaatı.

Eyüp Fakirleri Koruma Derneğinden:

Bazı esbattan dolayı istifa eden idare heyetinin yerine yenisinin seçilmesi için nizamname ahkâmına göre heyeti umumiyenin 2/9/939 cumartesi günü saat 16 da Eyüp halkeyi kurağında salonda bulunmaları rica olmaktadır.

Askerlik İşleri

Fatih Askerlik Şubesinden:

1 — Bu yıl askerlik çağına giren 335 doğumlarla tahsil ve sıhhi sebeplerden ötürü ertesi seneye bırakılanların son yoklamasına Fatih Askerlik Şubesi binasında toplanacak 939 yılı askerlik meclisinde bakılacaktır.

2 — Yoklamanın başlangıcı 1 Eylül 939, bitimi 30/1. Teşrin/939 dur.

3 — Yoklama Cuma, Pazartesi, Çarşamba olmak üzere haftada üç gün sabah saat "9", dan saat "12", ye kadar devam edecektir.

4 — Tecile tâbi resmî ve hususî okullara müdâvim okurların kayıtlı bulundukları mekteplerden usule uygun fotoğrafı tasdikli vesika getirmeleri lâzımdır.

5 — Yüksek mekteplerden mezun yüksek ehliyetnameli olanların da II. teşrin 939 da Yedek Sübay okuluna gitmeleri emri icabından bulunduğú cihetle bunların askerlik meclisine müracaatla hemen yoklamalarını yaptırmaları, gelmeyenler hakkında kanunî muamelenin yapılacağı ilân olunur.

Bazı Ecnebi Firmalarının Açıkgozlülüğü

Son hâdiseler üzerine memleketimizde iş yapan bazı ecnebi tâbiyetindeki firmalar evvelce mübâyaa ettikleri malların paralarını bankalardan para alamamakta olduklarını ileri sürerek ödememekte ve vaziyetin inkişafını beklemekteydiler. Piyasada panik uyanıracak derecede fena âkîbetler tevilit edecek bu hareketin önüne geçilmesi için âlâkadar makamat müracaat edilecektir. Memleketimizde şimdiye kadar senelerdenberi iş yapan bu ecnebi müesseseler paralarını vermedikleri bu malları satın alımdan sonra tamamen ihraç bile etmişlerdir.

BELEDİYEDE:

Sömikok fiyatları tesbit olundu

Hükümet Sömikok fiyatlarında yeni bir tenzilat yaptı. Bu tenzilat Zonguldak ocaklarında teslim edilmek üzere ton başına 225 kuruştur. Belediye Zonguldaktan İstanbul'a kadar yapılacak nakil masarifatını da hesap ederek Sömikokun İstanbuldaki satış fiyatını tesbit etmiştir.

Bu fiyatlara nazaran Sömikok İstanbul depolarında teslim olunmak üzere 15 tona kadar 19.75 liradan ve 15 tondan fazla alındığı takdirde 19 liradan satılacaktır.

Belediye ekmek meselesini yeniden tetkik ediyor

Dahiliye Vekili ile ekmekçiler arasında yapılan konuşma ve anlaşma neticesinde İstanbul Belediyesi ekmek işini yeniden eline almıştır. Öğrendiğimize göre fırınlar ekmeği yaptıkları bir formülünü karıştırmış bir halde değirmenlerden tedarik edeceklerdir. Yumuşak ve sert buğdayı karıştırma işi fırınlarda yapılmıyacaktır. Bundan başka belediyenin ekmek yapılan bir formülünü yeni baştan değiştireceği söylenmektedir.

POLİSTE:

Otobüs - Tramvay çarpışması

Vatman Mustafanın idaresindeki Edirnekapi - Sirkeci tramvayı Mağla çarşısı ile Alipaşa durağı arasında şoför Cemalin kullandığı 3140 sayılı otobüsle çarpışmış, otobüs hasara uğramıştır.

Sopa ile yaraladı

Kasımpaşa Piyalepaşa caddesinde oturan Şevki aynı evde oturan Eşrefle incir toplamak yüzünden kavga etmişlerdir. Eşref Şerefi elindeki sopa ile yaralamış, suçlu yakalanmıştır.

Çarpışma

Mağla - Beyazıt hattına işliyen vatman Eminin idaresindeki tramvay ile Mağla - Eminönü tramvayı Eminönü kavşısında çarpışmışlardır. İnsanca zayıyat yoktur.

Her iki tramvay da hasara uğramıştır. Tahkikata devam olunmaktadır.

150 numaralı Şişli - Beyazıt hattına işliyen vatman Ahmedin idaresindeki tramvay arabası ile şoför Cemalin kullandığı 2405 sayılı taksî Sultanahmet meydanında çarpışmışlardır. Taksinin arka çamurluğu zedelennmiş polis işe el koymuştur.

İKTİSAT İŞLERİ:

Sterlin düşüyor

Son günlerde İngiliz sterlininde hafif bir düşüklük kaydedilmeğe başlamıştır. Alâkadarlar bu düşüklüğün devam etmeyip tekrar istikrar bulacağını söylemektedirler.

Sterlin kıymetinden geçen aya nazaran 15 kuruş kaybetmiştir.

Yağ fiyatları yükseliyor

Son zamanlarda, devlet taahhütlerinin tamamen yerine getirilmesi ve fazla miktarda talepler vuku bulması yağ fiyatlarını hafif bir yükseltmiştir. Urfa yağları 105 kuruştan 108 kuruşa çıkmış ve dün bu fiyat üzerinden altı bin ton teneke yağ satılmıştır.

POLİTİKA

Hâdiseler tamamen inkişaf halinde

Avrupada esmekte olan bedbin hava hâlâ kuvvetini kaybetmemiştir. Bilâkis cihan efkârında mütemadî aksülâmeleri tevhit etmektedir. Umumi silâhî bir ihtilâfın müteessir edeceği devletlerde müshabe- de olan faaliyet ve tedbirler, harbin denilen felâketin ne suretle inkişaf edilebileceği hakkındaki suale bir türlü müsbet ve muayyen cevap veremiyor. Bununla beraber, harbin doğurduğu mes'um neticelerin, ve beşeriyetin bugün tecrübesini hâlâ unutamadığı hâdiselerin tahatturu da bütün ümitlerin henüz kaybolmayacağına adetâ zorla, zihinlerde yerleştirmeye çalışıyor.

Fakat daha şimdiden karşılıklı mevki alan siyasi zümrelerdeki askerî hazırlıklar öyle bir vaziyete gelmiştir ki, Avrupa ve hattâ bütün dünya seferber bir halde bulunmaktadırlar. Almanya, askerî hazırlığını o derece şümüllü ve vâsi bir şekilde yapmıştır ki, Berlinin sadece Danzig meselesinde bu kuvvetleri kullanacağını düşünmek caiz olamaz.

Bugün, Hitlerin, İngiliz Hariciye nazırına söylediği gibi küçük bir damla su, bardağı taşıracak ve derhal bütün Avrupayı boğacak vaziyettedir.

Bu arada Almanların hâlâ ısrarla hareket etmeleri karşısında İngiltere ile Fransa akabinde mukabeleye imkân verecek şekilde harekete geçmişler ve lâzımlı tedbirleri ittihaz etmişlerdir. Artık karşı karşıya duran bu devletler, bütün tebaalarını geriye çağırarak, limanlarda bulunan gemiler de mensub oldukları memleketlere hareket etmişlerdir.

Şimdi, herkes, Almanya'da bulunan ve aksülâmeleri neticesi malfım olmiyan bir dimağdan çıkacak hareket emrini beklemektedir.

Hâdisatın inkişafı sahasından muvakkat bir zaman için kenarda durur gibi görünen bazı makamlar ve devletler, bu dimağdan çıkacak hareket emrinin harb istikametinde olmaması için çalışmaktadır. Zira İngiltere ve Fransa ile müttetikliklerin hüsnü niteyleri, sulh ve müzakereye âmade buldukları bir hakikattir.

İşte bu çalışmalar arasında, Papalık makamının, dini esaslara dayanan mesajı, bilâhare "Oslo, grup devletlerinin Brükseldeki toplantıları ve Belçika kralı Leopoldun radyodaki nutku ve devletler arasındaki sulhün idamesi yolundaki samimî ricası, ve nihayet Amerikan Reiscicumhurunun İtalyan kral ve imparatoruna mesajı, Hitler ile Polonya Reiscicumhuruna olan mesajları göze çarpmaktadır.

Papalık makamının ve "Oslo grupunun sulh yolundaki uğraşmaları bugünkü vaziyetle ilgili sahasına çrkamıyacak mahiyettedir. Fakat bu sefer, Ruzveltin mesajları üzerinde durulmak lâzımdır. Bilhassa İtalyaya bir nevi tavassut rolünü verdirmek istiyen mesaj Roma'da, görünüşe nazaran, oldukça müsaid bir şekilde karşılanmıştır. Matbuatın bazı hücumlarına rağmen İtalyan hükümetinin daha müsbet bir vaziyette hareket edebileceği imkânı vardır.

Polonya Reiscicumhuru, Fransız ve İngiliz hükümetleri Ruzvelt'e müsbet cevaplar vermişlerdir. Amerikan Reiscicumhuru bilhassa, Polonyanın ihtilâfını ya doğrudan doğruya müzakere ile yahut ta telefibiye usulüne hallini kabul etmesi ilzerine, Hitler'e ikinci bir mesaj göndermiş ve müzakereye davet etmiştir.

Fakat, sulhü, eğer kurtarmak imkânı henüz kaldı ise, yine Avrupa'daki âlâkadar devletlerden sadır olacak bir hareket kurtarabilecektir. Bu hususa İngiliz sefiri Hendersonun Hitler ile Çemberlayn arasındaki konuşmaları, istikbal için yeni veheler verecek mahiyettedir.

Dr. Reşad SAGAY

Dahiliye vekilinin tetkikleri

Dahiliye Vekilimiz Faik Öztrak dün sabah vilâyete gelerek bir müddet meğgul olmuştur. Dahiliye Vekili bilhassa pasif korunma işleri üzerinde durmuştur.

SON HABERLER

Dünyanın Akıbeti Bugün Belli Olacak

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

POLONYADA ÖLDÜRÜLEN ALMANLAR

Berlin, 26 (A.A.) — "Deutsche Lodz-da 32 Almanın öldürüldüğünü bildirmektedir.

HITLER BİR BEYANNAME NEŞREDECEK

Londra, 26 (A.A.) — Londrada sureti umumiye hasıl olan kanakate göre Hitler yarın Tannenberg de söyleyeceği nutkun yerine bu sabah Alman halkına hitaben bir beyanname neşreder.

RUZVELTİN HITLERE YENİ BİR MESAJI

Vaşington, 26 (A.A.) — Ruzvelt Polonya Reisi Cumhurbaşkanını kendi meşajına vermiş olduğu cevabı telgraf-la Hitler'e bildirmiştir. Polonya Reisi Cumhurbaşkanı Mosiski bu cevabında doğrudan doğruya müzakereat ıcrası veyahut bir telifbeyan usulü ile ihtilâfın halledilmesi tekliflerini kabul etmektedir.

Amerika Reisi Cumhurbaşkanı, bilhas - sa şöyle demektedir:

Siz, birçok defalar alenen üçün - cü Reich tarafından takip edilen gayenin haklı ve makul olduğunu beyan ettiniz. Polonya Reisi Cumhurbaşkanı Mosiski, bana vermiş olduğu cevapta Polonya hükümetinin Pol - onya ile Almanya arasındaki ihtil - lâfın doğrudan doğruya yapılacak müzakerelerle veyahut bir telifbeyan usulü ile halledilmesi için me - şajında teklif etmiş olduğunu esas - larla benimle mutabık olduğunu bildirdi. Henüz birçok insanların ha - yatını kurtarmak mümkündür. Ve siz ve Alman hükümeti Polonya hü - kümeti tarafından kabul edilmiş o - lan muslihaneye hal çaresine muvaf - ak ettiğiniz takdirde modern dün - ya milletinin daha muslihaneye ve da - ha mesudane münasebetler temeli - ni atabilmeleri ümidini ihya etmek mümkündür. Bunun için bütün dün - ya, Almanyanın da Polonya gibi bu hususu kabul etmesini rica edi - yor.

RUZVELTİN MESAJI SEMPATİ UYANDIRDI

Vaşington, 26 (A.A.) — İtalyan sefiri İtalya kralının Reisi Cumhurbaşkanı Ruzveltin mesajına büyük bir kuy - met vermiş olduğunu hariciye neza - retine bildirmiştir.

VARŞOVA TRENİNİN CAMLARI KIRILDI

Varşova, 26 (A.A.) — Alman arazisinden geçen Nord-Express bü - tün camları kırılmış olduğu halde buraya gelmiştir.

ALMAN TEBAASİ İNGİLTERE - Yİ TERKEDİYOR

Londra, 26 (A.A.) — Almanya sefaretini Alman tebaası derhal veya kısa bir zaman a zarfında İn - giltereyi terketmek emrini vermiş - tir.

ALMAN - POLONYA HUDUDUN DA YENİ BİR HADİSE

Varşova, 26 (A.A.) — Ostrolen - ko muntakasında Myslinice civarın - da bir mitralyöz bulunan bir Al - man devriyesi Leh arazisine gire - rek bir kilometre kadar ilerlemiştir. Almanların açtığı ateşe muka - bele eden Polonyalılar birinci sü - vari alayına mensup bir Alman ne - terini öldürmüşlerdir.

ALMAN HAVA KUMPANYALARI MEMLEKETLERLE MÜNAKALÂ - TI KESİYORLAR

Berlin, 26 (A.A.) — Deutsche Lufthausa tayyare şirketi, yabancı memleketlerle olan bütün hava mü - nakalatını kesmiştir.

FRANSADA SİLÂH ALTINA ALINAN YENİ KUVVETLER

Paris, 26 (A.A.) — Hükümet, 1, 5 ve 6 numaralı geri kilitat efradı - nı silâh altına almağa karar ver - miştir.

ALMAN TAYYARELERİ POLONYA ÜZERİNDE

Varşova, 26 (A.A.) — Salâhi - yettar bir membadan bildirildiğine göre Alman tayyareleri Polonya a -

razisine mütemadiyen tecavüzler - de bulunmaktadır.

Dün saat 14 de ve 17 de "Hien - kel", askeri tayyareleri Hell yarım adası ile Gdynia limanı ve Leh a - razisinin diğer noktaları üzerinde uçuşlar paymışlardır.

Bu münasebetle memnu muntaka - ların haritalar üzerinde iaret edil - miş olmasına binaen hiçbir pilotun bunları bilmemesine imkân olma - dığı beyan edilmiştir.

Pat ajansının bu baptaki tebliği şudur:

Bundan böyle memnu muntaka - lar üzerinde görünecek her tayyareye karşı ateş açılacaktır.

Alman Hükümeti Benzin Stoklarına Vaz'iyed Etti

Berlin, 26 (A.A.) — Otomobil ve atların askeri makamatca müsade - resi devam etmektedir.

Yine ciheti askeriyenin emriyle benzin istasyonları hususi otomo - bllere artık benzin satılmaktadır. Almanya'daki bütün benzin stokla - rına el koymuştur.

DUÇE ve HITLER ARASINDA TEATİ EDİLEN TELGRAFLAR

Roma, 26 (A.A.) — Stefani a - jansı aşağıdaki tebliği neşretmek - tedir:

"Dün saat 15 de Duçe Almanya sefiri Von Mackensen'i kabul et - miştir. Sefir, refakatinde hariciye nazırı Kont Ciano olduğu halde mumaileyhe Führerin uzun bir tel - grafını tevdi etmiştir. Duçenin ce - vabı İtalya sefiri Attolico tarafın - dan saat 18 de Führere verilmiştir. Saat 21.30 da Duçe tekrar Alman sefirini kabul etmiş ve sefir kendi - sine Führerin ikinci bir telgrafını vermiştir. Bu ikinci mülâkatta da Kont Ciano hazır bulunmuştur.

SEFERDE BULUNAN ALMAN VAPURLARI MEMLEKET - LERİNE DÖNÜYORLAR

Anvers, 26 (A.A.) — Limanda bulunan bütün Alman vapurlarına her türlü yüklemeye ve boşaltma iş - lerini bırakarak Almanya'da men - sup oldukları limanlara avdet etme - leri emri verilmiştir. Bu emir, der - hal yerine getirilmiştir.

İNGİLTERENİN HAZİNE VE KIYMETLİ EVRAKI TOPRAĞA GÖMÜLÜYOR

Londra, 26 (A.A.) — Westminster manastırındaki kıymetli evrak ile tarihi hazineler kırlarda kazılan derin mahzenlere nakledilerek em - niyet altına alınmıştır.

Bu hazineler arasında 600 sene - denberi taç giyme merasimlerinde kullanılan taht bulunmaktadır. Bu ameliyat polis memurlarının ne - zareti altında yapılmıştır.

İşçiler evrak ile hazineleri ev - velden hazırlanmış ve numaralanmış sandıklara yerleştirmişlerdir.

Alman Valileri Berlinde Toplandı

Berlin, 26 (A.A.) — Havas: Almanyanın bütün umumi vali - leri ve mebuslar Hitlerin emrine a - mâde Berlinde toplanmış bulunu - yorlar.

HITLERİN İNGİLTERE VE POLONYADAN TALEPLERİ

Londra, 26 (A.A.) — Daily Express gazetesinin son tab'ında bildirildiğine göre Nevyorkta Hit - ler tarafından Sir Neville Hender - sona tevdi edilen mesajın aşağı - daki maddeleri ihtiva ettiği zan - nedilmektedir:

1 — İngilterenin Versailles muahedesi - nin son haklıklarını ortadan kaldırması ve eski Alman müstemlekelerini iade etmesi şar - tile Almanya bu memleket ile yirmi beş senelik bir ademi tecavüz mi - sakı ackettmeği kabul edecektir.

2 — Danziğ'in Almanyaya iade - si lazımdır.

3 — Koridordan bir Alman o - tomobil yolunun geçmesine mî - nasade edilmiş mukabilinde Danzig limanında Polonyaya on sene mü - ddetle bazı haklar verilecektir.

4 — Kanun ve nizam idamesi meselelerinin halli ve Almanlaraley - hindeki tedhiş hareketlerine niha -

Son Dakikalar

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

içindir ki Almanlar bir tereddüd dakikası geçiriyorlar.

Doğrusunu büyük bir esfle a - çık açık söylemek icap ederse, di - yebiliriz ki mihver devletlerinin tut - tukları siyaset; harbi, icinabı imkân - sız bir hale soktuktan başka har - bi tasavvur edilebilecek hal şekilleri nin en iyisi addettirecek kadar bü - tün dünyada nefret ve istikrah u - yandırmıştır. Bugün Lehlerin ken - di kendiliklerinden bir fedakârlık - yapararak Danziği Almanlara verme - rini farzuluna bununla hiç bir şey halledilmiş olmayacaktır. Üçüncü Reich bizi birkaç senedenberi öyle bir oyun seyretmeğe alıştırdı ki bu - nun son perdesi ne zaman kapana - cağını kimse kestiremiyor. Garp hu - dudundaki yerlerin istirdadı ile baş - lıyan, Avusturyanın ilhakı yolun - dan geçen, Çekoslovakyanın imhası ile ilerleyen bu oyun bugün Danzig ve Koridor önlere devam ediyor. Bunun son perdesi teşkil etmedi - ğinde bütün dünya müttfikidir. Kü - çük milletler hepsi kurbanlık koyun gibi ne zaman canlarının alınacağı - ni bekliyorlar. Böyle bir vaziyet içinde tabii hayat şartları vücut bulabilir mi? Bütün dünya Alman - lar yüzünden emniyetsizlik içinde kalmışlardır. Hayatı umumiye dur - muştur. Onun için ya Almanlar ken - diliklerinden bu tahakküm ve gurur siyasetini terketmeli, yahut bu si - yaseti terke mecbur bir hale sokul - maktadır. Almanların kendiliklerin - den akıl ve insaf yolunu tutacakla - rı katiyen akla getirilemeyeceği için bir an evvel zarar veremez bir hale sokulmalarını istemek en kestirme ve en mantıklı yoldur.

Hüseyin Cahid YALÇIN

yet verilmesi için Almanya ile Po - lonya arasında müzakerelere baş - lanması lazımdır.

5 — Almanya Polonya ile bu memleketin yeni hudutlarını on se - ne için garanti eden bir ademi te - cavüz misakı ackettmeği kabul eyle - mektedir.

İNGİLTERE - POLONYA YARDIM PAKTİNİN METNİ

Londra, 26 (Hususi) — Dün im - zalan İngiltere - Polonya mukabil yardım paktı şu maddeleri ihtiva etmektedir:

Birinci madde mucibince âkid - lerden biri Avrupa devletlerinden birinin taarruzu neticesinde bu dev - letle harbe girdiği takdirde di - ğeri ona derhal yardım edecektir.

İkinci madde de âkidlerden biri istiklâlinin doğrudan doğruya veya bilvasita tehdit edilmesi üzerine sil - lâhla mukavemet karar verdiği takdirde veya Avrupa devletlerin - den birinin âkidlerin emniyetini tehdit edecek şekilde diğeri bir Av - rupa devletin istiklâlini veya bita - raflığını tehdit etmesi üzerine bu devlete harbe girmeye karar verdi - ği takdirde iki tarafın aynı suretle yardımlarına yardım edeceği tas - rih edilmektedir.

Üçüncü maddede üçüncü bir devletin âkidlerden birinin istiklâ - lını sarsmak maksadıyla iktisadi veya başka bir sahada yapacağı hüfl hareketine mukavemet için de mütekebil yardımda bulunulacağı kaydedilmektedir.

Dördüncü maddede mütekebil yardım usullerinin iki devletin kara, deniz ve hava makamları tarafın - dan tesbit edileceği zikrolunmakta - dır.

Beşinci maddede âkidlerin istik - lâllerini tehdit edecek mahiyette her türlü hâdiseler hakkındaki haberle rin süratle ve tam olarak teatisi derpış edilmektedir.

Altıncı madde mucibince âkid - ler üçüncü bir devlete karşı evvelce girişmiş oldukları her türlü müte - kebil yardım taahhütlerinin metin - lerini yekdiğerine göstermeğe ve di - ğer bir devlete karşı taahhüde gi - rişmek istedikleri zaman yekdiğeri - ni haberdar etmeğe mecburdurlar. Âkidlerden biri tarafından ilerde girişilecek bir taahhüt işbu mua - hede ile tarafeyne tahmil edilen me - buriyetleri tadil edecek mahiyette olmayacaktır.

Yedinci madde, âkidlerin ayrı - sulh imzalamalarını menetmekte - dir.

Sekizinci maddede muahedenin müddeti beş sene olduğu zmnen

Satie Davasına Dünde Devam Edildi

Satie binası süistimali davası - na dün de Ağır Ceza mahkemesine vekâlet eden Asliye İkinci Ceza hâkimleri tarafından Ağır Ce - za salonunda bakılmıştır.

Mevkuf suçlular Yusuf Ziya, Ta - hir Kevkep ve Neşet Kasımgil saat dokuzda hapishane otomobili ile Adliye getirilmişlerdir. Adliye ko - ridorları saat 9.30 dan itibaren ka - labalıklaşmış ve 11 de hâd derece - ye varmıştır. Saat 11.20 de salonun kapıları açılmış ve samim içeri gi - miştir. Biraz sonra jandarma refa - ktinde mevkuflar, ve arklarında gayri mevkuflar yerlerine oturma - larıdır. Saat tam 11.30 da celse açıl - mış ve ilk olarak Hamdi Emin Çap dinlenmiştir.

Hamdi Emin Anlatıyor

Hamdi Emin Çap demıştır ki: — Dördüncü sorgu hâkimliği size sevkettiği Satie işi kararnamesin - de benim suçlu olarak göstermekte - dir. Yüksek huzurunuzda arzedece - ğim veçhile vazifemi süistimal et - medim. Müsaade ederseniz vazifem nedir onu arz edeyim. Denizbank ka - nunu bankaya ait işlerin tedviri i - çin üç umum müdür muaviniği ih - das etmiş ve vazifeleri bir talimat - name ile tasrih edilmiştir. Ben iş - letme kısmı umum müdür muavini idim. İkinci umum müdürlük Tahir Kevkebin idaresinde idi. Bu kısım para, yapı ve binalar işleri ile meş - gul idi. Bundan başka bir de fen kısmı vardır.

İşe Nasıl Karıştım?

Ben gerek şahsen ve gerek işim itibarile Satie binasının alınında vazifedar olmadığım için bu işle meşgul olmadım. Benim bu işe ka - rışmam şekle temas eder ki, doğru - dan doğruya bir tesadüf eseridir. Vaka şöyle cereyan etmiştir. Bir gün benim servisine ait ve bana ge - len evrak arasında hey'eti idare - den çıkan bir takım kâğıtlar da gel - di. Bunları da benim evraklarımla beraber ait olduğu servise yolladım. İşte bu kâğıtlar arasında Satie işi - ne ait bir de rapor vardı. Ben bu raporu okudum ve imzaharak ye - rine havale ettim. Bu havale işini benim yerimde herkim olursa olsun o da yapardı.

Geçen duruşmada umum mü - dür Yusuf Ziya, Tahir Kevkep ve Neşet Kasımgil bahsettikleri rapor, bu rapordur. Aradan ay - lar geçmişti. Burada huzurunuzdaki Denizbank riiesasının vazifelerine nihayet verilmiş ve hepsi işlerinden ayrılmışlardır. Bu işi tetkik eden İktisat Vekâleti bende suç görmemiş olmak ki yerimde bıraktı. U - mum Müdürlüğe Yusuf Ziya Erzvin tayin edildi. Bir gün evrakı tetkike gelen müfettiş beni çağırdı. İmza etmiş olduğum o raporu gösterdi. Üzerinde "H - E", harfleri ile imzam vardı.

— Evet, bu imza ve yazı benim - dir, dedim. İkinci bir rapor çıkardı onu da gösterdi.

— Aylarca evvel elimden geçen bir evrakı hatırlıyamam dedim. Ba - na:

— Bu iki rapor arasında fark var, dedi. Ben de kendisine ce - vaben:

— Bilmiyorum, malûmatım yok ve bunu anlayamam, dedim.

Aynı gün Tahir Kevkebin ma - lûmatına müraacaat ettim.

— Evet iki rapor vardır ve ikinci raporda senin havalen olduğu için sana yolladım.

— Peki bunun Satie işine ait ol - duğunu ve kıymetinin tadil edildiğini bana neye söylemedin?

— İşle alakam yoktu lüzum gör - medim, dedi.

Bu izahatı müfettişe söylemek için Denizbanka gittik. Orada yok - tu. Bunun üzerine Yusuf Ziya Er - zvinle görüştük. Tahir Kevkep bana

teddid edilebileceği fakat altı ay ev - velinden haber verilerek şartile ka - bil fesholduğu kaydedilmektedir.

Hariciye nezaretince nesredilen bir tebliğde iki hükümetin muahede akdî için yapılan müzakerelerin sü - ratla başarılanmasından ve muahede - nin bu kadar mükemmel şartlar al - tında imza edilmesinden dolayı bil - hassa memnun oldukları kaydedil - mektedir.

söylediklerini aynen Umum Müdü - re de söyledi. Ertesi günü müfetti - şe de izahat verdim ve benim ha - berim olmadan bana gelen rapora da istintakata ağah oldum.

Ferağ Muamelesi

Satie işine karışmama ikinci bir sebep te şudur:

Bir gün bankada işlerimle meş - gulken hukuk müşaviri İsmail İsa Canış geldi. Satie işinin ferağ mu - ameleli yapılacak resim var mı de - di, cüzdanımdan iki resim çıkarıp verdim.

— Meclisi idarenin kararı var mı dedim.

— Evet var, dedi. Beraber intiz - ar salonuna gittik. Orada tapu me - muru ile tanımadığım bazı adamlar vardı. Evrakı okuduktan sonra ev - velâ Tahir Kevkep sonra da ben imza ettik. Ferağ muamelesini ait olduğu şef ve banka hukuk müşavi - ri imzaladıktan sonra benim imza - lamam bir zaruret idi.

Benim için bu hususta icabeden ihtimamı göstermedi deniyor. Size cevap vereyim:

A — Bu iş benim işim değildi.

B — Bankanın hukuk müşaviri bana söz verdikten sonra itimat - sızlık edemedim. Arzettiğim veçhile ben bu işe bir tesadüf eseri olarak karıştım ve bana isnad edilen suç - şiddette reddederim.

Demıştır.

İsmail Canış Anlatıyor

Bundan sonra İsmail İsa sorgu - ya çekilmiş ve demıştır ki:

— Satie işi Müdürlü umumisi Yu - suf Ziyanın dediği gibi ben Anka - rada iken tamamlanmıştır. Geldiğim vakit bunları bana kendisi hikâye etti ve ne söyleyeceğimi sordu. Mu - vafiktir, dedim. Sonradan yapılan hesaplar yanlış çıktı. Fakat yapı - lmış hazırlanmış bir işi bırakmak millî müesseseye yakışacak bir hareket değildi. Ve bu işten de dö - nülmesine imkân yoktu. Denizbank gibi millî bankaların sözlerinde cid - di olmaları menfaatları iktizasından dır. Kanunu medenide de tasrih e - didiği gibi sözünden dönen bir mü - essesenin halk nazarında hiç bir kıymeti yoktur. Ve 55 milyon lira ile işe başlıyan ve daima memleket iktisadiyatını yükseltmek işini ta - kip eden bu müessese için sözünden dönmek hayırlı bir iş değildir. Ve şayet İktisat Vekâleti bana o vakit bu işi sormuş olsa idi oraya da şim - di size söylediklerimin aynini söy - lerdim.

Bir gün odamda otururken İkt - isat Vekâletine yazılacak bir mekt - ub için bana geldiler ve bir müs - vedde yazmamı söylediler. Ben de bir müsvedde yaparak umum mü - düre yolladım fakat beğenmedi. On - dan sonra kendisini Ankaraya ça - ğırdılar. Ankaraya gidişinden bir - kaç gün sonra beni de çağırdı. Kalk - tım gittim. Bir gün kaldık Vekâlet - le temas ettim. Bana Satie işini sor - dular. Ben de kendilerine lâzımge - len izahatı verdim. Sonra İstanbula döndüm. Geldikten bir iki gün son - ra yazmış olduğum müsveddeyi Sa - dun Galip bana getirdi. Ve müs - veteyi tamamlamamı söyledi. İlk müsveteyi aldım ve altına fıkraları ilâve ederek Sadun Beye verdim.

Yalnız şunu tebarüz ettirmek ist - erim. Benim yazdığım mektupta "fiili tasarruf", diye bir kayıt var - dı ve müfettişler bu tâbirden isgal manası çıkarmışlardır. Bu o mana - ya gelmez ve onun için yazılmamış - tir. Bu kelimedden maksat isgal de - ğildir. Benim yazıp ta Sadun Beye verdiğim mektuptan sonra ferağ muamelesi yapıldı. Bunu da umum müdürdün öğrendim. Bir gün beni çağırarak ferağ muamelesinin yapı - ldığını söyledi. Ben de tebrik ettim ve yanından ayrıldım. Bana sorgu hâkimliğinin yüklemek istediği suç - bütün kuvvetimle ve katiyetle red - dederim, demıştır. Bundan sonra iddia makamı söz almış ve mesai saatinin bittiği için duruşmaya baş - ka bir gün devam edilmesini iste - miştir. Bunun üzerine Yusuf Ziya Ünışin avukatı Sadı Rıza söz ala - rak:

— Eğer bu suçluların sorguları bizim tahliye talebimize müessirse Allah rızası için devam ediniz. Bu sözlerle idarenize karışmıyorum. Neşet, fakat bunlara da yazaktır, de -

Gümhurreisimiz Dün Ankaraya Avdet Etti

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Perapalas otelinde İngiliz sefiri B. Hugessen ile Rumanya sefiri B. Stoykayı kabul etmiş ve saat 15.30 da eski Millî Müdafaa Vekili Gene - ral Kâzım Özalp ile Floryaya gide - rek İsmet İnönü tarafından kabul o - lunnmuştur. Saat 16 yı 20 geçe Al - man sefiri Von Papan de Floryaya gelecek Millî Şefimiz tarafından ka - bul olunmuş ve Hariciye Vekilinin de iştirakile bir konuşma yapılmış - tir. Bu konuşma bir saat on beş da kika devam etmiştir. Von Papan saat 17.35 de Floryadan ayrılmış - tir.

16.45 de Millî Müdafaa Vekili General Naci Tınaz, 17 de Başvekil Refik Saydam, 17.20 de Nafia Vek - li General Ali Fuat Cebesoy ve 17 yı 35 dakika geçe de Dahiliye Vek - li Faik Öztrak, Parti Genel Sekre - ri Fikri Tüzer, İstanbul Valisi Dr. Lütfi Kırdar, ve İstanbul Komuta - nı Korgeneral Halis Byıktay gel - mişler ve Millî Şefe mülâki olmuş - larlar.

Fransız Sefiri B. Massigli de 18.10 da Hariciye Vekilimiz tarafın - dan kabul olunmuş ve 10 dakika sü - ren bir mülâkmeden sonra saat 18.20 de ayrılmıştır.

Akşam üzeri saat 18.30 da Millî Şefimiz, refikaları ve Başvekil Re - fik Saydam, Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu ve Millî Şefin maiyeti er - kânını hâmil olan motor, köşkün ö - nünde demirleyen Savarona yatına yanasmıştır. Saat 18 i 45 geçe yat Derinceye hareket etmiştir.

Millî Müdafaa Vekili General Naci Tınaz ve diğeri Vekillerin yarın Ankaraya müteveccihen hareket e - decekleri kuvvetli bir ihtimal dahi - lindedir...

Resmî Tebliğ

[Baş tarafı 1 inci sayfa]

Reisi Cumhurbaşkanı Ankara hareket etmiş ve teftişte veya istirahatta bulunan İcra Vekillerinin de mer - keze avdetleri tebliğ olunmuştur.

Bu tebliğ beynelmilül vaziyetin efkârumunıyeece malûm olan ha - linde başka hususi bir vahametin icabı değildir.

Dünya vaziyetinin ağırlığı ve na - zıklığı önünde mesul devlet ricall - nin iş başında bulunması tabii gö - rülmesindedir.

Frengi Tedavi Eden Aktar

Müdeiumumilik çok garp oir tedavi işini tetkik ediyor. Şehzade - başında aktarılık yapan Agop evvel - ki gün Siirdli soyadı General olan Ahmed isiminde bir gençe frengi şingası yaparken cürümüşhut halinde yakalanmıştır. Ahmed Ge - neral:

— Bende frengi hastalığı var. Agoba müraacaat ettim. Bana iğne yapıyor, her iğne için kendisine eli - li kuruş veriyorum. demiş ve suç - itiraf etmiştir. Agop bunu inkâr et - miş ve:

— Ben yapmadım amma ben es - kiden eczacı kalfasıydım. Bu gibi şeyleri yaparım. demıştır. Agobun böyle daha birçok hastaları tedavi ettiği de iddia olunmuştur. Müdei - umumilik Agobun bu gibi ameliye - leri yapması hakkında ruhsatname - si olup olmadığını sıhhat müdürlü - ğünden sormuştur. Gelecek cevaba göre tahkikat devam edecektir.

Bulgaristanda Silâh Altına Alman Sınıflar

Sofya, 26 (A.A.) — Bulgar er - kânıharbiyesi, birkaç hafta evvel talim için çağrılan ihtiyat sınıfla - rının Ağustosun 28 ve 30 unda ter - his edileceklerini ve yerlerine diğ - er sınıfların çağrılacağını bildiriyor.

miştir. Heyeti Hâkime yaptı - ğı müzakereden sonra mesai saatinin bitmiş olmasına ve saat 13 ü geçmiş bulunması - na ve müstacel davalarımız olduğu için talikine ve tahliye isteyen suç - luların isteklerinin şimdilik reddi i - le duruşmanın 14 Eylül saat 14 de bırakılmasına karar vermiş ve du - ruşma bitmiştir.

Meşhur Zeybek

GÂVUR İMAM

- 8 -

Yazan: ZEYNEL BESİM SUN

Önümüze Mükellef Bir Sofra Kurulmuş Ve Biz Etrafını Çevirmiştik

Nihayet ortaya bir "binlik", rakı geldi. "Not: Gençlerimiz belki bilmezler; binliği kısaca tarif edeyim: Bir okka 400 dirhem olduğuna göre içi 1000 dirhem mayı alan kara şişenin adı binliktir. Bu şişe beyaz da olabilir ama yüzde doksan beşi karadır.."

İçeriye giren Kuyucu Kızımın işaretle kızlar seğirttiler; bir müddet sonra birisi elinde bir salata, birisi peynir, birisi leblebi dolu bir tabakla döndüler. Arkasından ekmeğe, dağ kırı ve karpuz geldi.

Görünürde çatal olmadığı için bunlara hamse mübarek dalacağına anlaşıyordu. Önerimize verilen peşkirlerin manası da,

— Dal; yağlı parmaklarını bunlarla temizle.

Olmahydı. Üstünde oturduğumuz yataklar yere "U," şeklinde üç taraflı konmuş, kapı tarafına gelen kısım atak idi. U harfinin sağ dil'ına Urkuşla Necip, sol dil'ına Mahmure ile Rıza, kaidesine de Şerife ile Saffet yan yana oturmuşlardı. Biz de, ev sahibi ve ev sahibi namzedi olmamız itibarile, kapı tarafına bir minder atarak üstüne ilismeliydik. Fakat her ihtimali gözönünde bulundurarak bu tertibi bozdum. U harfinin kaidesine ben geçtim; harfin sol dil'im, bir minder daha ilavesile uzatarak, Şerife ile Saffeti oraya oturttum ve Kuyucu Kızım yanıma aldım. Bu suretle kapının tam karşısına gelmiş ve ihtiram mevkiine kurulmuş oluyordum. Kuyucu Kızı:

— Ayo, sen ev sahibi sayılırsın, baş köşeye bizim geçip oturmamız yakışır mı?

Kıkkı bir şeyler yumurtladığına da, — Onlar yabancı değil. — le karışık işi gürlütlüye getirecek vaziyeti becerledim.

Ecey, şimdi gel keyfim gel!.. Rakı var.. Karı var.. Meze var..

Daha ne istiyoruz? Bilmem dikkat ettiniz mi; yeni harfler eski kelimelerin bütün eşkalini, hurufunu, bünyesini değiştirdiği halde "Karı," ile "Rakı," kelimelerine yekdiğerlerinden ayırmağa muvaffak olamadı. Eski yazıda da, yeni yazıda da "karı," ve "rakı," kelimeleri aynı harflerden tereküp ederler:

K, A, R, I
R, A, K, I
"Ümmül habâis,, dediklerine göre rakı karının annesi olacak. Yahut biz ters biliyoruz; rakıyı karı doğurmuştur, çünkü her fena işde mutlaka kadın parmağı aranır.

Bahsi derinleştirmeğe gelmez; biraz evvel de arzettiğim veçhile artık vaziyetimiz o değildir; ökseye basıp dünya evine gireli hayli zaman oldu.

Cemşid aleyhisselâm nur içinde yatsın; dağ karını suya kattıktan sonra kadehleri binlikten doldurduk ve:

— Yarasın!.. — la karışık ilk kadehleri parlatık.. Tasavvur buyurun; bir akşam evvelden uykusuzuz, sarhoşuz, ortahk daha kararmadı; yeniden kelile kegesinesine ibtidar ediyoruz. Gençlik bu; şimdi olsa çoktan cavağla çekerdik..

Kuyucu Kızı.. — Üçüyelim!.. — Diyerek kadehleri doldurdu; çektik.. Ben de: — Hak içtütür!.. —

Deyip bir daha doldurdum; yine çektik. Böylece içlemeyi tamamladık. — Ey Kuyucu Kızı; dedim, şu gördüğün üç delikanlı ile benim aramda su sızmaz. Birbirimizden gizli hiç bir şeyimiz yoktur. Binaenaleyh bana verdiğin sözün hiç çen-

kinmeden arkadaşlarımızın yanında da yerine getirebilirsin.. Haydi bakalım..

Kuyucu Kızı bön bön yüzüme bakarak sordu:

— Hangi sözün?

— Canım, hani sana maşatlıkta rastgelmıştim; yanında iki kişi vardı.

— Anladım. Efendim bunda öyle merak edilecek bir şey yok. U-fak, tefek almak için İzmir gitmiştim. Çarşıdan dönerken eskidenberi tanıdığım at cambazı bir İsmail vardı, ona rastladım. İsmail iyi çocuktur; beni görünce:

— Vallahi salmam, billahi salmam!

Diye yakama yapıştı. Damlalık mahallesinde bir evi varmış; aldı, oraya götürdü.

Hay Allah lâyıkmı versin, içime kıskançlık düştü.

Sordum:

— İsmail senin dostun falan mı? Kuyucu Kızı yüzüme hiddetli, hiddetli bakarak cevap verdi:

— Sen beni orta bilmem nesi sandın galiba..

— Estağfurullah..

— İsmail sadece ahabbımdır; daha doğrusu burada vaktile bir Habibe vardı, İsmail onu severdi. Kendisi at cambazı değil mi ya; Tireye sık, sık gelir, giderdi.

— Evet, sonra?..

— Sonra birkaç arkadaşına da haber yollamış, geldiler. Yedik, içtik; fakat İsmail fena halde sarhoş olup sızdı. Ben de misafirlerle başbaşa kalınca sıkılmağa başladım. Çarşıdan aldıklarımı eve gideince İsmail vermiş, kaldırtmışım. Onları daha dört gün evvel İzmirle bir gidip gelenle aldırıldım. Neyse uzatmayayım; evdekilere:

— Tren vakti geliyor, bana müsaade!..

Dedim.

— Canım gece yarısı tren mi olurmuş, burada kal da sabah gidersin!

Falan dedilerse de:

— Şimdi tarife değişti, bir buçuk saat sonra bir tren var. İstasyona gidinceye kadar bir saat geçer; yarım saat da orada beklerim.

Kıkkı bir yalan uydurdum.

Baktılar ki bende kalacak surat; sızan ev sahibinden başka üç erkekten birisi,

— Sen bilirsin, haydi güle güle. Dedi; fakat o gördüğün iki adam;

— Biz seni bu vaktide yalnız bırakamayız. Mademki gideceksin; biz de beraber istasyona kadar gideriz.

Deyip peşime takıldılar. Meğer maksadları bambaşka imiş; Yahudi mezarlığına gelir, gelmez sırnaşmağa başladılar, alt tarafını biliyor-sun..

— Kimmiş bu herifler?.. — Vallahi bilmiyorum; İsmailin ahabbaları iste..

Çektik, çekiyoruz, çekeceğiz.. Fakat uykusuzluk ne fena şey.. (Devamı var)

Bira Buhranının Önüne Geçiliyor

Bir müddettenberi devam etmekte olan birabuhranı İhissarlar idaresinin aldığı tedbirler sayesinde bugünlerde zail olmaktadır. Şehrin ihtiyacını karşılamayan meveridat son günlerde fazlaştırılmış ve İstanbul ekspresine bağlanan Frigorofik vagonlarla bira getirilmeğe başlanmıştır. İstanbulun hali hazırdaki ihtiyacı 6 vagon biradır. İdare bir müddet için günde yedi vagon bira getirmeğe karar vermiştir. Vaziyet normal seklini alıncaya kadar azaltılacaktır.

S P O R

İstanbul Muhtelitinin İzmir Seyahati

4 Uzvundan Mahrum Olan Muhtelit, Pera İle 3-3 Berabere Kaldı

İzmir Fuar müsabakalarında İstanbul temsil edecek İstanbul muhtelisi dün Hüsnü, Faruk, Feyzi, Hakkı, Eşfak, Şahap, Buduri, Büle, Şeref, Basriden müteşkil bir kadro ile Beyoğlu sporla bir ekzersiz yapmış 5 inci dakikada Büle'nin devre sonlarına doğru Şeref'in yaptığı gollerle birinci devreyi galip bitiren muhtelitte ikinci devrede ufak bir değişiklik olmuş Hüsnü, Hikmet, Hüseyin girmiş birinci devreye nazaran daha gevşek oynayan İstanbul muhtelisi Buduri ayağıle bir gol daha kazanmışlarsa da üstüste 3 gol yiyerek maçı 3 - 3 berabere bitirmişlerdir.

Futbol mevsimi olmadığı için İstanbul takımı İzmirle oldukça idman sız askerî vazifesini ifa etmek olan Beşiktaşlı Hakkı, Galatasaraylı Salâhattin ve hasta olan Musadan Türkiye atletizm birinciliklerine iştirak edecek olan Melih'ten mahrum gitmektedir. Salı günü futbol ajanı Kemal Halim idaresinde hareket edecek olan takım Fikretle takviye

Tekirdağlı Hüseyin Ve Manisalı Halil Hasımlarile Müsabakayı Kabul Etiler

Dün gazetemize, Türkiye profesyonel güreş baş pehlivanı Tekirdağlı Hüseyinle, Türkiye ikincisi Manisalı Halil Pehlivan gelecekte muharririmize şu beyanatta bulunmuşlardır:

— Bulgar ve Karadağlı pehlivanların itirazlarını gazetelerde okuduk.. Bu pehlivanlar mindere ve hakeme kabahat buluyorlar.. Bizim hakemle ne alakamız var?.. Hakem, pehlivanın sırtı yere gelmeden nasıl düdük çalabilir?.. Seyirciler de görmüşler ki, hasımlarımızın sırtını yere getirmişizdir. Biz, Türk şerefini korumak ve hasımlarımızın itirazlarına meydan vermemek için tekrar güreşmeğe amâdeyiz.. Hiç bir vakit meydandan kaçmayız.. Hay, hay!.. Olmadı diyorsa biz hazırız, pazar günü müsabakaya buyursunlar..

Pehlivanlarımızın bu beyanati üzerine muharririmizi, Taksim stad-yomu müdürüne, organizatörlere aynı zamanda da Bulgar ve Karadağlı pehlivanların oturduğu otele yolladık. Taksim stad-yomu müdürü ve organizatörler muharririmize şu beyanatta bulunmuşlardır:

— Ecebi pehlivanların itiraz ettikleri minder işini hallettik. Pazar günü tam beynelmil nizamata uygun bir ring kurdukmaya hazırız. Bu ringin kurulması için de yüzlerce lira sarfedeceğiz.. Mademki, Tekirdağlı Hüseyinle, Halil pehlivan güreşi kabul ediyorlar.. Biz de ecebi pehlivanlara istedikleri imkânları veririz.

Galatasaray ve Demirspor başta gldiyor

Moda koyunda Galatasaray, Fenerbahçe, Demirspor, Güneş, Halkevinin iştirakile yapılan İstanbul yelken şampiyonasında Güneşten İbrahim birinci, Demirspordan Feyyaz ikinci, Galatasaraydan Niyazi üçüncü, Fenerbahçeden Sabri dördüncü olmuştur.

Puvan tasnifinde Galatasaray Demirsporla 6 şar puvanla başta Güneş 4 puvanla ikinci Fenerbahçe 3 puvanla üçüncü vaziyettedir. Yarışlara bugün de devam edilecektir.

Prag ile ecebi Memleketlerin Muhaberesi Durdu

Zürih, 26 (A.A.) — Resmî çek ajansı "Çeteka,, dün gece Alman kit'aları tarafından işgal edilmiştir. Askerler gece ecebi muhabirlerinin bürolarına girerek binada yapacakları araştırmalar bir neticeye kadar yerlerinden kimildamamalarını tenbih etmişlerdir. Aynı zaman da telefon muhaberesi kesilmiştir. Prag ile ecebi memleketler arasında muhaberelemin durduğu öğrenilmektedir.

Mısır Askerî Heyeti

Mısır askerî heyetinin bugün öğlenden sonra Ankaraya hareket edeceği haber alınmıştır.

Bugün Yapılacak Spor Hareketleri

Boğazi Geçiş:
Beyoğlu Halkevinin tertip ettiği Bebek - Anadoluhisarı yüzme yarışısı bugün saat 9.30 da Adalar yüzme müsabakası saat 14 de.

At Yarışı:
Veliefendi At yarışlarının sonuncusu "15,, de.

Atletizm:
Şişli atletizm bayramı Taksim stadında saat 9.30 da.

Güreş:
Saat 15 de Tekirdağlı ile Bankof Halil ile İskovîç arasındaki karşılaşmalar Taksim stadında yapılacaktır.

edileceği için dünkünden daha kuvvetli olacaktır.

Muharririmiz; ecebi pehlivanların bulunduğu otele giderek kendilerine meseleyi anlatmıştır. Bulgar ve Karadağlı pehlivanlar da şu mukabelede bulunmuşlardır:

— Türklerin âdil olduğunu biliriz.. İtirazlarımızı muhik bularak kabul ettiklerinden dolayı teşekkür ederiz. Biz de güreşe hazırız..

Gazetemizin neşriyatını hüsnü telâkî ederek yüzlerce lira sarfiyle bir ring vücade getiren Taksim stad-yomu müdürüne ve organizatörlere alenen teşekkür ederiz. Pehlivanlarımızın da itirazları kabul ederek korkmadan tekrar meydan okumalarını da hararetle alkışlarız.

İstanbul Yelken Birincilikleri

Galatasaray ve Demirspor başta gldiyor

Moda koyunda Galatasaray, Fenerbahçe, Demirspor, Güneş, Halkevinin iştirakile yapılan İstanbul yelken şampiyonasında Güneşten İbrahim birinci, Demirspordan Feyyaz ikinci, Galatasaraydan Niyazi üçüncü, Fenerbahçeden Sabri dördüncü olmuştur.

Puvan tasnifinde Galatasaray Demirsporla 6 şar puvanla başta Güneş 4 puvanla ikinci Fenerbahçe 3 puvanla üçüncü vaziyettedir. Yarışlara bugün de devam edilecektir.

Joponyadaki Almanlar Tokatlanıyor

Tientsin, 26 (A.A.) — İki gündenden beri huduttan geçmek talebinde bulunan Almanların Japon nöbetçileri tarafından tokatlandığı ve yere atıldığı birkaç kere görülmüştür.

Birçok Almanlar alelacele Tientsin'i terkederek meçhul bir semte hareket etmişlerdir.

Niksar - Tokat maçı

Erbaa (Yeni Sabah) — Niksar futbol sahasında kalabalık bir seyirci huzurunda yapılan maç 2 ye karşı 9 farkla Tokat sporcuları lehine hitama emmiştir.

Sultan Aziz Nasıl Pehlivan Oldu?

Ve Kimlerle Güreşti?

- 27 - YAZAN : M. SAMİ KARAYEL

Arnavutoğlu Hasminin Çaprazını Bir Yanbaş Oyunile Bozdu

Ve, şu kararı vermişti: — Bunlar, noksan adamlardır... Beni yenemezler...

Hakikaten; Kılı Hüseyin çabuk ve usta bir pehlivandı. Lâkin, bildiği ve kullandığı oyunlar hep kapma idi. Ne görmüş ise mükemmelen tatbik edebilen bir adamdı.

Fakat idbakâr kudreti yoktu. Arnavutoğlu ise, bilâkis karşısındaki hasma göre hareket eden bir pehlivandı. Sonra, akla gelmedik vaziyetler ihdas ederdi.

Meselâ; hasmı yere düştüğü zaman biraz üzerine geç gitmesi, ve hasmını kaçışa sevk etmesi gibi hal leri hep ruhi birer hareketlerdi.

Daha sonra, hasmına şak küne'sesi aldığı halde boşaltıp ikinci bir vaziyet ihdas ederek küdelemesi de bir başkaca manevra idi.

Arnavutoğlu; bütün oyunlarını anı ve hasmı tarafından umulmadık bir şekilde yapardı. Aldığı bir oyun üzerinde hasmını bağlar ve bütün idrakini, kuvvet ve kudretini oraya veririr, ve nihayet; birdenbire elindeki oyunu çözer. İkinci bir oyuna geçerek daha hasmının kudret ve idraki aldığı yeni oyun üzerine tevcih etmeden iki dirhemlik bir yerini bularak yenerdi.

Arnavutoğlunun bu güreş tekniği ne öğrenilir ve ne de tatbik edilebilir şeylerden değildi. Bu Allah vergisi idi. Yaradılıştı..

Arnavutoğlu, tamamiye zekâsile güreşen bir pehlivandı.

Ayakta tutuşan iki pehlivanın tavırlarında bile farklar vardı. Meselâ; Arnavutoğlu, dimdik duruyordu. Kılı Hüseyin bel kırmış ve biraz eğilmiş vaziyette idi.

Arnavutoğlu, hasmının gırtlağı hizasına sol elini dayamış, tam sağa dönmüş, sol ayağını hafif diz kapağında kırmış, sağ elini göğsüne karmış masaj eder gibi bir aşığı bir yukarı hafif, hafif doluşturalak duruyordu. Sanki hasmille meşgul edilmiş gibi vaziyetleri vardı.

Halbuki; hasmı kendisinin bu lâkaydisinden istifade ederek harekete geçmiş olsa derhal bir yıldırım süratle mukabil oyuna girdiğini gördü.

Arnavutoğlu, hasmının gözünün kuyruğıle kontrol altına alırdı ve onun en ziyade gözü elleri idi, hasmının gırtlağına dayadığı eli bir miknatis gibi hasmının içinden gelen hareketi derhal anlardı.

Kılı Hüseyin, biraz çekingen vaziyet almıştı. İçine korku girmişti. Lâkin, hız ve durmaz bir pehlivan olduğu için çok geçmeden Arnavut oğluna bir çapraz girdi.

Arnavutoğlu; Hüseyinin çaprazını beş adım gitmeden bir yan baş oyunile bozdu. Ve tekrar hasmını altına düşürdü.

Görülüyordu ki; Arnavutoğluna hangi bir oyun takmak tehlikeli idi. Mukabili felâket doğuruyordu.

Bereket versin, çok tetik olan Hüseyin yere düşer düşmez birden bire fırlayıp ayağa kalktı ve kendisini kurtardı.

Tekrar, iki pehlivan ayakta birbirleriyle karşı, karşıya gelmişlerdi. Kılı Hüseyin, bu son kurtuluşundan zevk duyarak bir nara saldı.

— Haydi, Arnavutoğlum be!.. Arnavutoğlu da, aşka gelerek, çarpınarak mukabele etti:

— Haydi, Kılıım be!..

Bu naralar, güreşin daha ziyade kızısacağına delâlet ediyordu. Hakikaten İhticmalar başladı.

İki taraf birbirine dalmağa ve el, ense tirpan vurmağa başladılar.. Mustafa ağa ve bütün Şumnu ağaları ve beyleri Arnavutoğlunun güreş tarzına hayran olmuşlardı.

Bu, sakın ve terbiyeli helyacı ne kadar mütevazî idi. Hasmına karşı hiç bir suretle hainlik hatırından bile geçmiyordu.

Mustafa ağa; yanında bulunan ağalara ilk sualini tekrarladı:

— Nasıl buldunuz Arnavutoğlunu?

— Doğrusu ağam, pehlivan oğlu pehlivan!..

— Kılı, yakasını kurtarabilecek der misiniz?

— Biraz güççe gibi görünüyor.. — Ben de, öyle görüyorum.. — Arnavutoğlu; büsbütün başka bir güreşçi..

— Evet.. — Bu adamı Şumnu yapamaz mıyız ağam? — Zannetmem, kalmaz buralarda..

— Evet; bu Arnavutlular yerlerinden kolay, kolay ayrılmıyor ki.. — Öyledir.. — Meğer, fevkalâde ahval ol mah..

Ağalar, hem konuşuyor ve hem gözlerle meydan seyrediyorlardı. Tam, son sözlerini bitirecekleri sırada, Kılı Hüseyinin birdenbire çift paça daldığı görüldü. Hasmının paçalarını çelik pençelerinin arasına geçirmişti.

Arnavutoğlunun vaziyeti tehlikeli idi. Arnavutoğlu, sırtüstü yere düşüp mağlûp olmak için derhal hasmına boyunduruğu geçirdi.

Hüseyin; zorlu bir boyunduruğu yemişti. Zoru görünce paçaları bıraktı.

Fakat; acısı canına çökmüştü. Bu boyunduruğu Kavalada Karabaganın vurduğu boyunduruğa benzer miyordu.

Sert; gıcıklı, acayip ve çaprasık bir şeydi. Boynu yerinden kopacak zannetmişti.

Ne biçim boyunduruğu bu?.. İnsanın nefesini kesmeden ziyade burğu gibi buruyor ve deliyordu.

Kılı Hüseyin, hasmından boyun duruğun acısını çıkarmak istedi.

Ve.. bir biçimine getirerek Arnavutoğluna bir boyunduruğu taktı.

Kurnaz Arnavutoğlu, zaten hasmının bu isteğine evvelden karar vermişti.

Kılı Hüseyin, boyunduruğu takarak takmaz kaçacağına daha ziyade yaklaştı ve sokuldu.

Hüseyin, hasmının bu sokuluşuna memnun olmuştu. Boyunduruğu daha ziyade tazelemeğe çalışıyordu.

Herkes, Arnavutoğlunun bu hareketine şaşkın şaşkın bakıyordu.

Çünkü; bu acemilik idi. Bir pehlivan boyunduruğu üzerine gidemezdi.

Hulâsa; herkes Arnavutoğlunun nasıl olup ta boyunduruğu üzerine doğru gittiğini münakaşa ediyordu.

Çok geçmedi. Kılı Hüseyinin birdenbire boyunduruğu boşaltıp topaç gibi olduğu yerde dönerek yüzüstü kendisinin yere atıldığı görüldü.

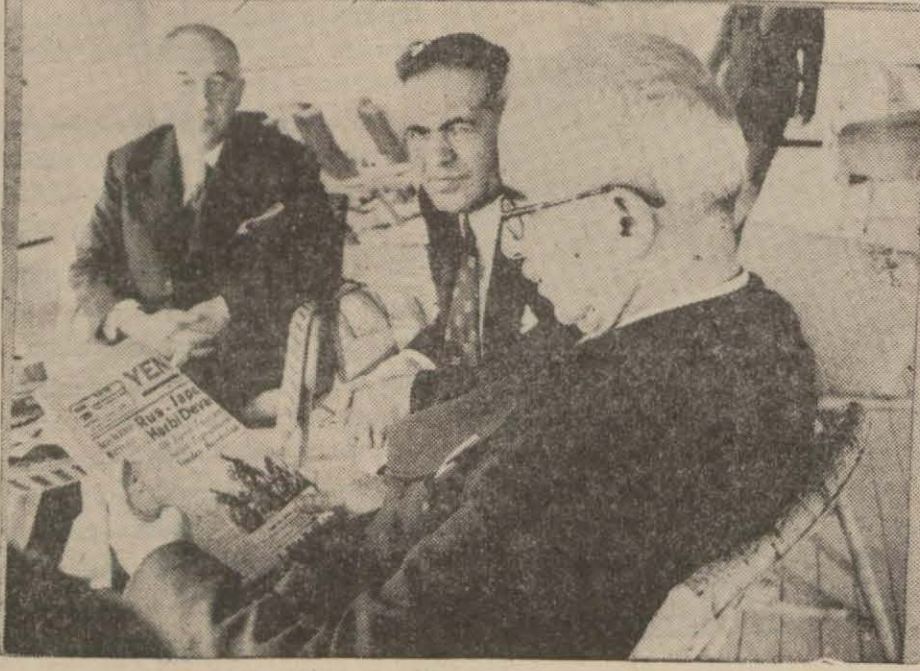
Ne olmuştu? Neden bu hale gelmişti? Güreşi seyredenler bunu münakaşa edebilecek halde değildi.

Çünkü; herkes heyecana kapılmış ne olacak diye bekleyiyordu? Arnavutoğlu hasmını altına düşürür, düşürmez üzerine çullandı. Ve kemaneye geçti. Durmadan sarmaladı. Ve kündeledi. Oyunlar, birbirini takip ediyordu.

Kılı Hüseyin, kemaneyi boşaltıp kalkayım derken sarmaya girmişti. Sarmadan kurtulayım diye çabalarken, küneye takılmıştı. Hasmı nefes aldırılmıyordu.

Kazan dibinde bekleyen ihtiyar Cazgrı başını sallıyarak söylendi: — Bu helyacı ile başa çıkılmaz a be kızanlar.. Seyircilerden biri cevap verdi: — Sülük gibi, kene gibi bir adam.. — Ne diyorsun ahretlik be?.. Belâ herif vesselâm.. — Nasıl oldu da boyunduruğundan kurtuldu pehlivan be! (Devamı var)

"DÜNYANIN EN MÜHİM ADAMI", SMET İNÖNÜ



MİLLİ ŞEF İNÖNÜ

"İngilterede çıkan P. T. D. mecnuasının Nevyorkta çıkan This Week mecnuasından iktibasen temmuz 1939 tarihli nüshasında intişar etmiştir."

Evvelce İsmet Paşa adıyla tanınan Türkiye Reisicumhuru İnönü bu gün 58 yaşındadır. Kendisi ufak yapılı, yumuşak sesli, kuvvetli bir nakaya sahib bir adamdır.

Hikâye ederler ki Lozan sulh konferansında İngiliz murahhas heyetinin azametli reisi Lord Curzon bir gün müzakere esnasında ızdırap içinde feryada başlar. Bunu gören murahhaslardan biri kitabete daire-sine koşarak: "Aman, çabuk bir doktor bulunuz, Lord Curzon'un yine mafsallı hastalığı tuttu..", Biçare murahhasın aldığı cevap "Merak etmeyiniz ona ızdırap veren sadece İsmet Paşa hastalığıdır..", olmuştur.

İsmet İnönünün görünüşü ne kadar sade ise hayatı da onun aksine hareketli ve hâdiseli geçmiştir. İzmirde doğan İsmet çocukluk devrelerinde eski Türk kahramanlarının menkıbelerini hayalinde yaşatarak büyümüş, babası kendisini Padişah sarayına intisab ettirmek istemiş; halbuki İsmet askerlik mesleğini tercih etmiş ve Almanyada askerlik tahsilini ikmal ederken garbi tanımıştır.

1908 de Abdülhamidin istibda-dına karşı isyan edenlerin başında bulunanlardan biri de İsmet idi. Ye ni idare teşekkül edince İsmet bu idarenin kuvvetli bir elemanı olarak isyan halindeki Yemene gitmiş ve mutaassib eski zihniyetin yeniye karşı almış olduğu cepheyi kırmış-ır. İsmet, Arabistanın öldürücü sı-caklarında bile soğuk kanlılığını muhafaza etmiştir. İsmetin Yemende gösterdiği muvaffakiyet bundan sonraki harplerde zafer peşinde koşmak azmini perçinletmiştir.

Umumî Harbin arifesinde kopan Balkan harbinde İsmet bir topçu za-bitisi olarak hizmet ifa etmiştir. Bu harp bittikten sonra Babıâli, Bul-gar komşuları ile akdedeceği sulh anlaşmasında memleketi temsil edecek olan heyete İsmeti de ithal etmişti. İsmetin sulhcilik işinde bu ilk ve en muvaffakiyetli işi oldu.

Uzun zaman emrinde çalıştıktan sonra bugün kendisini istihlâf ettiği Kemal Paşayı İsmet Umumî Harp esnasında tanıdı. Türkiye Cümhuriyetinin ilk ve ikinci Reisicumhurları daha o zamanki teşriki me-saileriyile İngiliz donanmasının Çanakkaledeki taarruzlarını kırmaya ve akim bırakmaya muvaffak ol-muşlardır. Kemal'in ve İsmet'in topları itilâf kuvvetlerini yenmiş idise de toplardan daha müessir kuvvetlerde Türkiyeyi mağlûb etmişti. İttifak devletleri her şeye boyun eğmişler ve itilâf devletleri de "Avrupanın hasta adamı", nı parçalamaya hazırlanmışlardı.

Türkiye'ye cebren kabul ettirilen sulh muahedesi İngiliz, Fransız, Yunan ve İtalyanlara Türkiye'de nüfuz mntakaları ayırıyordu. Hatta Amerikaya bile manda olarak bir kısım veriliyordu. İstanbul sokaklarında İngiliz askerleri devriye geziyordu. O zaman hükümet merkezinde gizlenmiş olan İsmet İtilâf kuvvetleri tarafından hararetle aranıyordu. İstanbuldan kaçıp Kema-

lin kuvvetlerine iltihak eden İsmet derhal General üniformasını giymişti. İşte İsmet İnönünün tarihi rolü o andan itibaren başlamıştır. Kemal ile İsmet muhali gaye ittihaz etmiş iki adamdı. Bir yanda Almanya ile Habsburg hanedanı sulh şartlarına sessiz ve sadasız boyun eğerken öte yanda, en geri bir memleket olan Türkiye İtilâf devletlerine karşı yeni bir harp açıyorlardı.

Az zaman içinde bütün dünya Türk milliyetçilerinin kahir zaferlerini duymaya başladı. İsmet İnönü meydan muharebesinde Yunanlılara karşı büyük bir zafer kazanmıştı. Kaçan düşman kuvvetlerini Kemal denize kadar sıkıştırdı ve İzmir'i istirdat etti. İttifak devletlerinin harbi kaybettiklerinden üç sene sonra Türkiye harbi kazandı.

Lozan konferansında bazı devletlerin delegeleri, Türklerin Yunanlılara karşı gösterdikleri muameleleri ileri sürerek İsmet Paşanın elini sıkımdan istinkâf etmişlerdi; fakat Türk heyetinin başında bulunan İsmet Paşa Türkiye için en iyi şerati kopararak bu konferansından da muzaffer çıktı. Türkiye bundan sonra, ecebilere imtiyaz hakları veren kapitülasyonlardan da kurtulmuştu. İki asırdanberi ilk defa olarak Türkiye tam bir istiklâl kavuşmuş oluyordu.

Memleketine döndüğü zaman İsmet zafer taklariyle karşılandı. O tarihten sonra Başvekil oldu ve bu vazifede on beş sene kaldı. Bu müddet zarfında Başvekil İsmet memleketin reform sembolü idi. Şark Türkiye'si mucizeyi andıran bir inkılâbla Yakınşarkın lideri vaziyetine geçti. Yollar açıldı, mektepler çoğaldı, cehalet süratle ortadan kaldırıldı, taaddüdü zevcat men edildi, kadınların hukuku kanunla korundu. Çoban medeniyeti yerine yüksek tazyikli sanayi medeniyeti kaim oldu. Eski içtimaf âdetler kadınların peğeleri ve erkeklerin fesleri ile birlikte tarihe karıştı. İslâmiyet Türk hayatının nazımı mevkiinden indirildi. Lâtin harfleri kabul edildi, unvanlar kaldırıldı, her Türk yeni bir soyadı aldı. İsmet Paşa da İsmet İnönü oldu. Haftanın istirahat günü olarak cumannın yerini pazar aldı. Hükümet merkezi İstanbuldan kaldırılarak tam bir Türk şehri olan Ankara'ya nakledildi. Mutaassiplar ve ikrteciler İsmet ile Kemal aleyhinde isyan bayrağını açtılar; fakat Mustafa Kemal Kürdis tannın bu mutaassib ve mürteci müslümanların şiddetle ezdi ve çamurdan ve kerpiçten mamul tahassun-gâhlarını yüksek ıstıllı bombalarla patlattı. Eski Türkiye'ye bağli katanlar İsmeti birçok defalar ortadan kaldırmaya teşebbüs ettiler. Bir defasında trende giderken yemegine katılan zehir az kaldı İsmetin hayatına mal olacaktı; bereket versin ki daima ihtiyatlı ve tedbirli bulunan İsmetin yanında bir doktor vardı.

Haricî münasebetler işinde de İsmet İnönü mazinin tamamen değiştirilmesinde âmil olmuştur. Asırlardanberi Türkiye Balkanların en büyük düşmanı olarak tanınmıştı. Balkanlarda yaşayan muhtelif ırklar üzerinde Türkiye demir bir pençe ile hüküm sürmüştü. Çok yakın

TARİHİ TETKİKLER

Osmanlı Türkleri Anadolu'ya Epeyce Hâkim Olmak Ve İnkişaf imkânını Bulmak için Rodosa Hâkim Olmayı istemişlerdir.

Türk Rodosun Tarihi

Âdi gibi özü de Türk olan Rodosun ve onu saran adaların, Anadolu'nun, öz ve ön Asyanın ayrılmaz parçaları olduğunu iki yazımda [1] tebarüz ettirdim.

Rodosun ve onu haleleyen adaların ergeç Anadolu'ya elerinde tutan Türklerle geçmesi tarihi bir zarurettir. Bu adalar Anadolu'nun Akdenizde teneffüs eden ciğerleridir. Anadolu böyle hayatı uzuvlarından mahrum edilemez. Dost ve düşman bütün tarihçiler bu hakikati asırlardanberi söyleyip durmuşlardır.

H. A. Gibbons "Osmanlı imparatorluğunun kuruluşu,, adlı eserinde bu zarureti bakımız nasıl izah etmiştir:

"Son İtalya - Türkiye harbindi Rodos meselesi mevzuu bahseldüğü zaman Amade de Savuva'nın Rodosu saran Osmanlı hanedanının müessesini mağlûp eden İtalyan hanedanının müessesisi hikâyesini yeni den ortaya attılar. Şüphesiz böyle bir iddianın aslı yoktur... Son Balkan muharebesi akabinde Babıâli devletlere bir muhtıra vermiş, bunda Rodos, Sisam ve Sakız adalarının Anadolu'da Osmanlı devletini muhafaza edebilmek için kat'iyen elzem bulunduğunu beyan etmişti. Eski İran harplerinden bugüne kadar tarih bu noktai nazarı teyid etmektedir [2]..."

En büyük fazilet düşmanların da şahadet ettikleri şey olduğuna göre bu İngiliz âleminin sözleri ezelî bir hakikatin tam ifadesidir.

Kudüs civarındaki Senjan Darülacezesinde büyüyen ve üstlerin de dinin kalp rengini taşıyan, milliyet boyaları silik şövalye adlı çapulcular on üçüncü asırda Kudüs önlerinde Türk satırından kurtulduktan sonra evvelâ Kıbrıs'a sonra da Bizanslıların zâfından istifade ederek Rodosa yerleşmişler, iki asır kadar Akdeniz ticaretini ve İstanbul Mısır yolunu tehdit etmişler ve soygunculuk yapmışlardır.

Şövalyelik evvelâ Fransada doğduğu halde bu soysuz ve milliyetsiz teşekkül en büyük fenalığı da yine Fransaya yapmıştır. Yüz sene muharebesi ocaklarına incir çekirdeği diktirecek kadar bunları harap etmişti. Zavallı Fransa kendi doğurduğu bu picleri yizüenden birçok acı mağlûbiyetlere uğramış ve İngilizlerin bir eyaleti şekline girmişti [3]

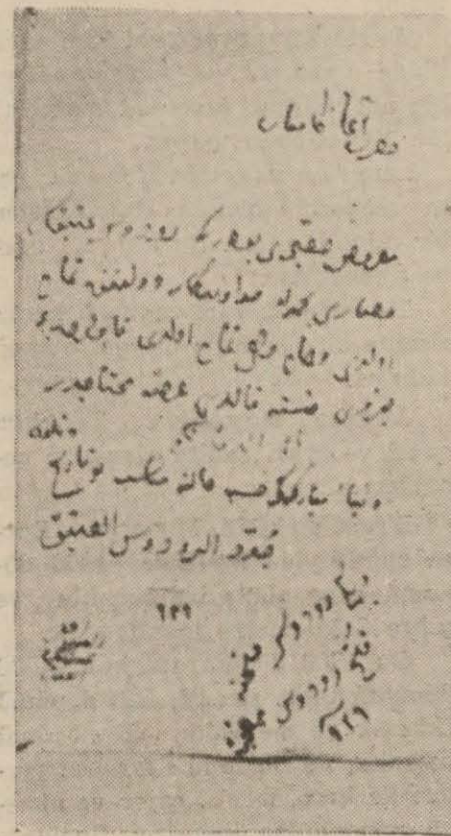
[1] Yeni Sabah'n 13 ve 17 ağustos tarihli sayılarında.

[2] Osmanlı imparatorluğunun kuruluşu. Sahife 29 ve 30.

[3] Kudüs civarında Jösafan yaylâsında Fransa krallarından Şarlmana nisbet edilen bir ufak kilise vardı. Hıristiyan hacılar Kudüseye girmeden evvel burada toplanırlardı. Amalfişin Muzafferbillaha miracaat ederek Kudüsü ziyaret etmek hıristiyanlar için bir dinî mecburiyet olduğunu ileri sürmüşler ve Jösafanda iki kısımdan mü-

zamanlara kadar Balkanlar demek harp demekti. Kemal Atatürk ile İsmet İnönü Balkanların sulh uğrunda iş birliği tesis etmesi için ön ayak oldular. Eski bir şark darbi-meseli şöyle der: "Yunanlı ile Türkün kucaklaşması göklerin dünya ile sarmasmasna demektir.. Birkaç sene evvel İsmet İnönünü alkışlamak için Atina stadyomunda toplanan 70.000 Yunanlının gösterdikleri samimî heyecan hakikaten göklerin dünya ile sarmasmasna şahid olmuştur. Bütün diplomasi âlemi Yunan - Türk dostluğunun harereti karşısında afallamıştır. Dostluk taahhüdlerinin en sağlam bir tecellisi olan Balkan paktının istinad ettiği dinamik kuvvet İsmet İnönü'dür. İsmet İnönü'nün imzasını taşıyan muahedeler - bugün bile - paçavra olmaktan çok uzaktır.

Bugün bütün dünya İsmet İnönü'nü ve onun politikasını dikkatle takip ediyor.



Cem Sultan

YAZAN:

İbrahim Hakkı Konyalı

1309 tarihinden itibaren Rodos; İslâm ve Türk kılcından artakalan şövalyelerin eline geçmiştir. Rodos on dördüncü asrın bir Babil kulesi olmuştur. Ada da her dil konuşan ve tan kaçkını eşkiya ile dolu idi. Ada 1522 yılına kadar Gran = Metri başlarbaşı ünvanını taşıyan; Folk dö Villart [1310-1319], Helyom de Vilnöv [1319-1346] Diyo Donne de

teşekkül büyük bir bina kurmuşlardır. Bu binalardan birisini Senjan idare ediyordu. Burada hasta hacılara bakılır, fakirlere ve âcizlere yardım edilirdi. 1000 M. tarihinden sonra bu müessese iz'âç edilmeye başlanmıştı. Kudüsü ziyaret eden papaz Pierlermid bu darülaceze'yi görmüş, Avrupaya döndükten sonra hıristiyanlığı müslümanlar aleyhine tahrik etmiş ve Papahğı harekete getirmişti. Bunun tesiri ile hazırlanan haçlılar 1099 yılında Kudüs burçları önünde görüldüler, Kudüsü aldıktan sonra God Prova Döbüyyon Kudüs krallığına seçildi ve derhal Avrupadaki enlâkini Senjan darülacezesine vakfetti. 1113 M. de Senjan'ın rahibi Jerrar idare ettiği müessesenin reisliğine seçildi, kendisine fakirlerin hâdimi ünvanı verildi. İşte Kudüs "Senjan,, şövalyelerinin tarihi böyle başlar. Tan gazetesinde tarihî makaleler yazan bir zat Rodos şövalyelerine Senjan şövalyeleri demiyordu. Bu hatayı SenJan manasını bilmeden irtikâp etmiştir. Bu şövalyeler Rodosa yerleştikten sonra "Rodos şövalyeleri,, adı alırlar. Bunlar başlıkları siyah bir cübbe giyerler, göğüslerine de beyaz haç takarlarda.

Gozon [1346 - 1353], Piyer de Kornelyan [1354 - 1355], Raje de Pen [1355 - 1365] Raymon Beranje [1365 - 1374], Rober de Jülyak [1374-1377], Ferdinand Dereya [1377 - 1396], Filber de Nalyak [1396 - 1421], Antuvan Flüvyan [1421 - 1437], Jan Bonparde Lâstik [1437 - 1454], Jak de Mili [1454 - 1461], Piyer Raymond [1461-1467], Jan Paptis de Ürzen [1467-1476] Piyer Dubüsson [1476 - 1505], E-meri Dam Buvaz [1505-1512], Kü -

yi de Blansfor [1512 - 1513], Fabris Kareto [1513 - 1521], Villye de Lil Adam [1521 - 1522] [4] adlı on dokuzuncu şövalye başı tarafından idare edilmiştir.

On dördüncü asrın ilk on senesinde Ezzanslılar bütün Akdeniz hâkimiyetini fiilen kaybetmişlerdi. Yalnız Marmaradan geçme hakını temin için cenkleşiyorlardı.

Bu asrın başlangıcında Anadolu Selçukileri inhilâl ettiği için Akdeniz kıyılarında Karesi, Saruhan, Aydın, Mentese, Hamit beylerbeyi gibi birçok küçük Türk hükümetleri doğmuştu. Rodos ve peykleri gibi birçok küçük Türk hükümetleri doğmuştu. Rodos ve peykleri tam Mentese beyliğinin karşısına düşüyorlardı.

1300 senesinde Mentese hükümdarı Rumlardan Rodosu almış ve 10 sene sonra da Ada şövalyelerinin eline geçmiştir. [5]

1300 senesinden 1310 senesine kadar Rodosun ve peyklerinin mukadderatı Türklerle Adalardaki Rumların arasında zıkkaklı bir harekete tâbi olmuştur. Adalar kâh Türklerin eline, kâh Rumların eline geçmiştir. Mentese beyi ile Aydın-öğlü Mehmet Beyin biraderi Osman beyin yine bu senelerde Rodosun geri alınması için müteffikan çalıştıkları olmuştur. Fakat tam manasile muvaffak olamamışlardır. Bununla beraber Mentese oğulları Adayı almak için mütemadî hücumlardan geri durmadılar. Bir aralık Ada düşmek üzere iken şövalyelere dışarıdan yardım geldiği için Mentese'li geri dönmüşlerdir.

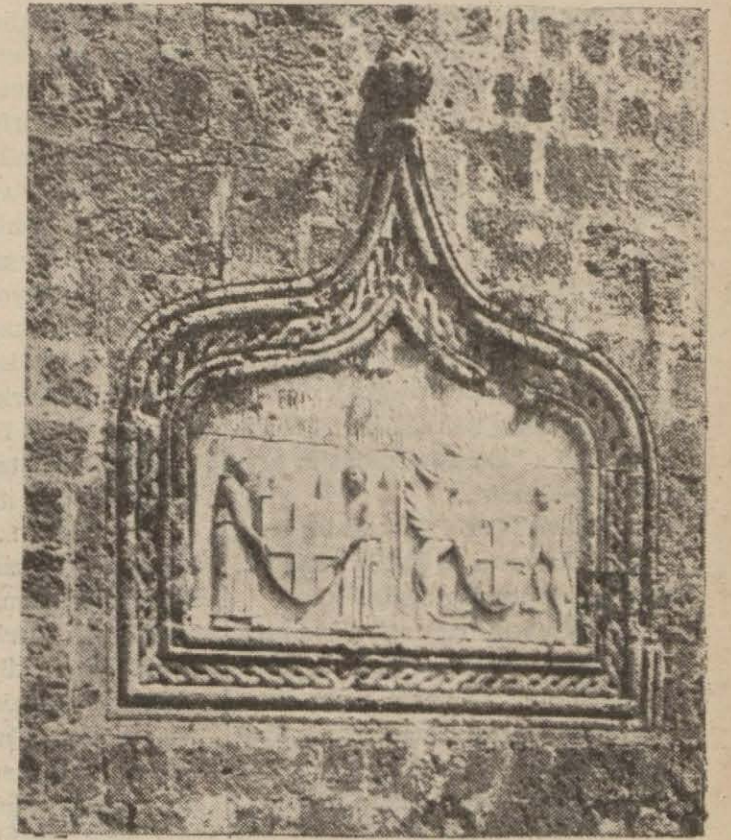
Rodos müverrihleri ve Savuva hanedanı Vakanüvisleri Rodosa 1310 ve 1311 de taarruz eden Türklerin başında Osman olduğunu ve bunun Cenevizliler tarafından teşvik görüldüğünü söylediler. Acaba bu Osman hangi Osmandır? Osmanlı imparatorluğunun kurucusu Osman mı, yoksa Aydınöğlü Mehmet Beyin oğlu Osman mıdır? Birçok tarihçiler ikinci Osmanın olduğunu söylediler. Daha sonraları Rodos mace-rallarına bir de Orhan adı karışır.

Bu orhan da kimdir? Osman Gazinin oğlu Orhan mıdır, yoksa Saruhan oğullarından Orhan mıdır?

Bence bu iddiaların hepsi doğrudur. Her iki Osman ve her iki Orhan Rodos ve civarındaki Adaları zaman zaman sarmışlar ve sarmışlardır. Esasen Rodosun dilere destan olan zenginliği herkes gibi bu genç devletlerin de istihallerini ve hırslarını kabartıyordu. Yalnız bu mevzu henüz tarihin ihmal ve ibham tozları altında uyumaktadır. Kudretli eller tarafından işlenirse birçok hakikatler ortaya çıkacak

[4] Rakamlar bu adamların ri-yaset ettikleri tarihlerin başlangıcını ve sonunu gösterir.

[5] Anadolu Beylerbeylikleri. Sahife 19 ve Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşu. Sahife 30



Rodos şövalyelerinden Aubussonun arması..

tır. "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar, adlı eserimde tarihin bu karanlık köşelerine bir avuç ışık serpmeye çalışmışım.

Daima mevhum ve muhayyel kahramanlıkla örünen İtalyanlar Rodosta şövalyeliğin teessüsünü de kendilerine maletmek isterler. Güya Osman Rodosu sardığı zaman şövalyeler Savuva prensi beşinci Amade'nin yardımile muhakkak bir hezimetten kurtulmuşlardı. İşte Savuvanın bugünkü İtalya bayrağı üzerinde ebedileştirilmiş olan armasındaki ve Piyer Monte hükümdarlarının remzi olan F. E. R. T harfleri bu kahramanlığı hikâye eder-miş. Fakat bütün Türk ve Avrupalı tarihçiler bunun bir hurafe oldu-ğunda ittifak ederler. Demek ki İtalya armasındaki remizlerde uydurma ve yalan bir kahramanlık ebedileştirilmiştir. [6] Güya bu remizler "Kuvvet ve secaati ile Rodosu tutmuştur,, anlamına gelen İtalyanca "Fert Fortitudo Eius Rho-dum Tenüit,, cümlelerinin ilk harflerini ifade ediyorlardır.

Rodos şövalyeleri hakkında H. A. Gibbons'da şu satırları okuruz:

"Rodos şövalyeleri 1310 tarihine kadar Anadolu'ya gelmişlerdi. Ancak bu tarihte Türkler ve Rum-lardan aday almışlar ve umumiyetle buraya izafeten tesmiye olunmuşlardır. Tavas, Alâie, Adalye, Teke, Mentese, Fogt ve Aydın ile mütemadiyen mücadele ediyorlardı. Fakat İstanbul sükutunda sonralarına kadar Osmanlılarla kat'iyen temasa gelmemişlerdi. Karada 1344 tarihinde şövalyeler İzmirin zaptına yardım ettiler ve altmış sene kadar burasını Türklerle karşı müdafaa ettiler. 1365 tarihine doğru da bir müddet için Ayasloğlu Aydının elinden aldılar, birçok defalar Foge ve Mentese'de kökleştiler ve asrın sonuna doğru Halik "Bod-rumda bir kale yaptılar,,

Osmanlılar Rumeliye geçtikten ve Geliboluyu aldıktan sonra denizci bir devlet kurduklarını tam manasile hissetmişler, Gelibolu, Gemlik ve İzmir körfezlerinde tersaneler kurmuşlardı. Osman oğulları Akdeniz sahillerindeki Anadolu beyliklerini de kendi sınırları içine alarak cenuba doğru genişledikçe donanmalarını, tersanelerini artır-maya ve batılardıki adaları kendilerine bağlamaya fevkalade ehem-miyet vermişlerdir. Tamamen Osmanlı sınırları içine girmiş fakat bu kuvvetli komşunun üstün hâkimiyetini tanıyan bazı Türk beyliklerinin denizcileri de Osmanlı bay-rağını taşımaya ve Akdeniz adala-

[Sonu 7 nci sayfamızda]

[6] Rodos tarihi. Sahife 51 ve Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşu. Sahife 30

Hikâye



ACI BİR İTİRAF

Yazan : Emine GÖKSEL

Taksim tramvay durak mahalinde tramvay bekliyordum. Biraz ilerimde süzgülü çehreli, gözleri bir noktada düşünceli görünen bir kadın bana çok yakın bir tanıdık gibi geldi. Daha dikkatle baktım; evet yanılmıyordum, bu mektep arkadaşlarımdan Sema idi. Fakat yarabbi ne kadar değişmiş. Beş sene bu kadar değişmek bu kadar zayıflamak?... Herhalde beni görmedi, yahut gördü de tanımadı. Yanına yaklaştım.

— Bu ne dalgınlık Sema?
Sesimle ürkmüş gibi başımı kaldırdı; birden gözleri ışıladı:

— Ah Emos sen misin?... Ne güzel tesadüf... "Emos arkadaşlar arasındaki isimdir..."

— Bravo.. Çabukca tanıdım beni.
— Yıllar seni değıştirmemiş ki..
Tıpta mektepteki gibisin..

Yavaşça içini çekerek ilâve etti:
— Fakat ya ben.. Çok değişmişim değil mi?... Seninle uzun uzun konuşmak isterim Emosçugum. Yalnız bugün değil, başka bir gün; meselâ yarın buluşmak olmaz mı?..

— Neden olmasın, istersen adresimi vereyim. Yarın evde beklerim; gelirsin bol bol konuşuruz.

Kabul etti. Adresimi verdim; esasen beklediği tramvay gelmişti; ayrıldık.

Semanın çehresini bir türlü gözümde ayıramıyordum, durak yerinde, tramvayda, evde.. hiç, hiç bir yerde bu süzgülü hayalden kurtulamiyordum. Mektepteki güzel, şarık fakat nazı çekilir Sema ya da ne olmuştu?.. Yalnız o durgunlaşmağa daha onbirinci sınıfta iken başlamıştı. Bu gün gibi hatırlımdır. Son sıfır arkadaşlarımızdan Neyyiri kaybettüğümüz gün içimizde en çok teessir gösteren, ağlayan Sema olmuştu. Hatta biz onun bu kadarını ummadığımız hassasiyeti karşısında şaşırılmıştık.. Mektepten çıktuktan bir iki sene sonra da onu bir mühendisle evlenerek taşraya gitti diye duymuştum. Halbuki dikkat ettim parmağında alyans yok..

Ertesi gün söylediği saatte Sema bizdeydi. Aynı süzgülü, renksiz yüz, aynı sade elbise.. Bir müddet şuradan, buradan konuştuk, uzakta güneş ışıkları pırlantalaşan denizi seyrettik. Nihayet ince parmakları alını bastırarak doladı. Sonra bulutlu gözlerini gözlerime dikti:

— İyi dinle Emos... Şimdi sana söyleyeceğim sözler, senelerdenberi beni azapla kıvrandıran çok acı bir hatıranın ilk itirafıdır.. Şu ana kadar kimseye söylemeğe, anlatmağa cesaret edemedim.. Bu yüzden de daha çok eridim.. Sonra sen hakkın da ne istersen düşün.. Benim içindeki zehirler biraz olsun dökülün, biraz azıcık rahatlayım kâfi.. Mekteptenberi sana sevgim ve itimadım vardır. Böyle olmakla beraber işte

senden de sakladım.. Onuncu sınıfta, hattâ onbire kadar, nasıl haşarı, dünya umurunda olmanın bir kızıdım değil mi?... Suat'ı tanıncaya kadar böyleydim.. Suat kim biliyor musun?... Bilemezsin tabii.. Hani bir arkadaşımız vardı, Neyyir; son sınıfta öldü.. İriyahlıktan ümit edilmeyecek kadar hassas, ince ruhlu bir kızdı. Fazla samimiyetiniz olmadığı için sen bilmezsin, Neyyir Suat isminde bir mühendis mektebi talebesiyle sevişiyordu. Bunu ben ve da ha bir iki arkadaş biliyorduk. Hep bize ondan bahseder, resimlerini gösterirdi. Birkaç defa da sokakta tesadüf ettik, beni Suatla tanıştırdı.. Aksi şeytan işte.. Suat'ı gördüğüm andan itibaren kalbimde yer etmeğe başladı.. Oyle gecelerim oldu ki sabahlara kadar uykusuz kaldım. Dersleri serdim, evde önüme gelece tersleniyor, herkesin zıddına gidiyordum.. Hayır diyordum, Suat Neyyirle değil benimle evlenmelidir!.. Amma bunda nasıl muvaffak olacaktım?... Bir seneyi mütevaciz bir zamandır aralarında kökleşen rabıta'yı nasıl kurabilecektim?... Günlerce zihnim bu fena hain düşüncelerle çalkandı durdu.. Ve nihayet bir gün bu eller korkmadan, hiç bir azap duymadan, Neyyire imzasız bir mektup yazdı, şöyle:

"Neyyir Hanım, Suat bir akraba kızile sözlü vaziyettedir. Kız kendisine delice aşiktir. Sizin alakanızın devamı bir aile felâketine sebebiyet verecektir. Bunu size bildirmeyi vazife addediyorum.."

Uğursuz mektup tesirini gösterdi.. Bir iki gün sonra Neyyir mektebe kızarmış gözlerle, soğuk bir yüzle geldi. Bilmiyor gibi: "Ne oldu sana?.. diye sordum. Zavallı düşmanımı dost sanarak söyledin: "Çok bedbahtım Sema.. Suatla ayrıldık.. Sebepi imzasız bir mektup.. Aşkımı feda ettim ben.. Suada da sadece, ayrıldığımız bildiren bir mektup yazdım. O görmüşek, anlamak istiyor.. Lâkin dinlemiyorum, dinlemeyeceğim de.., Sonra bana, gelen mektubu gösterdi. Ne kadar saf kızı yarabbi.. Bunun kasden de yazılabileceğini düşünmüyordum. "Ben daha evvel onu sevmeye başlamışım. Ümitlenmiş bir kız bedbaht etmekten, kendim bedbaht olmayım, diyordu.. Neyyirin masum, içlenmiş çehresi karşısında bir an oldu ki her şeyi söylemek, ağhıyarak af dilemek istedim, kelimeler boğazımda düğümlendi.. Sonra da yine içimdeki şeytan söylüyordu: "Aldırma. Artık Suat senindir!.., Asıl kız belli etmemekle beraber güne soluyordu. Ve işte biliyorsun bir denbire aramızdan uçtu, gitti.. O gün hayatımın en büyük acısını duydum, parçalanmış kalbim ateş bir mengenede tutuştu, ezildi.."

Fakat ah o şeytan yok mu, yine

ce mühim bir kuvvet oldular.

Muhacirler, Mekke'de iken, Hazreti Peygambere müraacaat ederler:

— Kafirlerin zulüm ve cefasına neçin katlanalım? Bize müsaade et te onlara silâhla mukabele edelim.

Derlerdi.

Hazreti Peygamber ise:

— Henüz harp ve kitâle izinli değilim.

Diyerek onları, çarpışmaktan menederdi.

"Ruhsat yılı", olan Hicretin birinci senesinde, İslâmiyet, Evs ve Hazrec kabileleri ile kuvvetlendiği için müşriklerin cenk etmeye de müsaade edildi.

Namazda Dört Rekât

Evvelve akşam namazı üç rekât, diğer namazlar ikişer rekât olarak farz kılınmıştı.

Mekke'de ve Medineye Hicretten bir ay sonraya kadar, namazlar böyle devam etti. Bundan sonra, öğle, ikinci ve yatsı namazları, seferde ikişer rekât olarak ibka edildi. Hazret namazları dörder rekâte çıkarıldı. Sabah namazında uzun süreler okunduğu için iki, akşam namazı da üç rekât olarak kaldı.

Muhacirler, çok değildi; fakat Medineye gelip te ensâr ile birleşin-

ni bulduğum bir sırada bir rüya gördüm. Rüyamda, yeşil elbiseler giymiş birisi, elinde bir çan tutuyordu. Ben "Bu çanı bana sat ta halkı namaza çağırayım.., dedim. O ise, "Sana çanın ne lüzümü var? Sa na güzel sözler öğreteyim de onları söyle!.., diyerek ezandaki kelimeleri öğretti. Uyandığım zaman, o kelimeler hatırdan idi. Rüyamı, fahrikânat efendimize arzettim. O da "İnsallah bu rüya hakıdır. Namaza böyle davet edilmelidir.., dedi. Ve Bilâla o yolda tâlimat verdi.., (3).

[3] Hazreti Peygamberin ilk müezzini, Bilâli Habeşidir. Onun bulunmadığı yerde Ebû Mahzûre, o da bulunmazsa kör bulunan Amr ibni Ümmü Mektum müezzînlük ederdi. Seferlerde ise, yalnız Bilâli ezan okurdu.

— Mekke'nin fethinden sonra Ebû Mahzûre "Mescidi Haram.., müezzettirilen camide yapılmıştır. Müezzînlükte, Hazreti Ömer, Bilâli'nin ezan okuduğunu işittiği zaman koşarak gelmiş, bunu rüyasında gördüğünü söylemiştir. Eshaptan yedi kişinin o gece, aynı rüyayı gördükleri de rivâyet edilmektedir.

Bilâli, Peygamberin irtihalinden sonra harplere girmek istememiş ise de Hazreti Ebû Bekir'in ricası ile muharebelere iştirak etmiş ve ezan okumuştur.

Bir rivâyette Bilâli, halîfeler zamanında ezan okumamış, yalnız Hazreti Ömer zamanında bir defa okumuş, halk çok müteessir olduğu için bir daha okumamıştır.

Cuma günü birinci ezanın okunması, Hazreti Osman zamanında başlamıştır. İlk minarede, Hazreti Ömer'in hilâfeti zamanında, Misvî fâtihî Amr ibni As tarafından inşa ettirilen camide yapılmıştır. Muezînlüğüne de Ebû Müslim ibni Amî tayin edilmiş, bu vazife sülâlesine intikal etmiştir.

YURDDA SABAH

Kıymetli ve Verimli Bir İrfan Ocağımız

Bursa Ziraat Mektebi

Bursa [Hususi] — Memleketimizin en değerli ve verimli müesseselerinden biri de Bursa Ziraat mektebidir.

Mektep müdürü Bay Fazıl Keyder'i ziyaret ettim ve şu malûmatı aldım:

Bursa Ziraat mektebi 1307 tarihinde açılmıştır. O zaman mektebin adı "Ziraat Ameliyat mektebi", idi. 120 talebesi vardı.

3 sınıftan ibarettir. Her sene, orta mektebi bitiren talebelere bir miktar alınır. Bu sene 40 talebe alınacaktır.

Talebeler, nazari ve ameli bütün ziraate ait derslerle meşgul olmaktadırlar.

Mektep meccanidir. Tercihan çiftçi ve arazi sahibi olanların çocukları alınır.

Ziraat mektebi, Mudanya - Bursa asfalt yolu üzerinde 1300 dönümü içine almış bulunmakta ve sehre 8 kilometre mesafededir.

Bu 1300 dönüm arazinin; 550 dönümü tarla ziraati, 220 dönümü fidanlık ve meyvalık, 65 dönümü bağcılık, 40 dönümü de sebze yerleri ile koro, mer'a, çayır ve akasya ormanından ibarettir. Bunlardan halk çok istifade etmektedir.

Tarla ziraatında yetişen menta buğday da tohumluk olarak her sene ucuz bir fiyatla köylüye satılmaktadır.

Diğer mahsulât mektep hayvanatı ile mektep işletine sarfedilir. Fidanlardan 120 bin kadar meyvalı ve meyvasız olmak üzere,

bana karışmağa başladı. Ve ben Suatla arkadaşça başlayan aşinalığın mecrasını sevgiye çevirdim. Suat hâlâ Neyyirin neden ayrıldığını bilmiyor, başkasını sevdi diye şüpheleniyordu. Maamafih Neyyirin lâfi çok çabuk kapandı, ölümlünde bile fazla bir teessir duymadığını anladım.. Suat da ben de mekteplerimizi bitirmiştik, evlenerek Anadolu'ya gittik.

Her geyim tamamdı. Kocam beni çulğunca seviyor, arzularımı zevkle yapıyordu.

Muhitimde beğeniliyordum.. Lâkin senelerin ardında kalan vicdan azabı beni gün geçtikçe sarıyor.. "Sen katilsin.. Bir arkadaş katili!.. Arkadağının mezarı üstünde kurduğum bu yuvadan saadet umuyorsan aldanyorsun.. Sen ergeç bedbaht olmağa mahkûmsun!..,,"

İşte Emosçugum.. Bu sesi ben artık her zaman, her yerde duyuyordum. Ne yaptığımı bilmez bir hale geldim, yok yere titizeşiyor, kocam la kavga için bahane arıyordum.. Adamağız beni düzeltmek için elinden geleni yapıyordu.. Heyhat!.. Bir gün oldu ki beraber hayata ne ben ne de o tahammül edemez olduk, ayrıldık..

Suadı hâlâ çok seviyorum.. Ne çare ki aramızda Neyyirin gölgesi

var ve ben daima onu gördükçe kocamla yaşyamazdım..

Ayrıldıktan sonra İstanbul'a anemim yanına geldim.. Beni çok ziyaf bulduğundan tedavim için uğrayıyor.. Bilmiyor ki kızımın yarası çaresi olmayan, şifa bulmaz bir yaradır..

Sustu.. Gözleri etrafta dolagittikten sonra tekrar gözlerimde durdu;

— Doğru söyle! Benden nefret ediyorsun şimdi değil mi?

— Ne münasebet Sema.. Olmamalıydı.. Mademki olmuş bir defa ve sen bu gün bunu idrak ederek na dim oluyorsun..

— Evet.. Ne çare ki olan olmuş, giden gitmiştir.. Bu hakikati çok yakında Suata da yazacağım ki anlansın..

Sema tekrar gelmek vâdile gitti. Aradan çok günler geçtiği halde uğramamıştı. Bir gün ben onlara uğradım, kapıyı annesi açtı. Sema'yı sordum, ağhıyarak cevap verdi:

— Semanın zihnine fenalık geldi. Fransız hastahanesinde yatıyor.

Fazla bir şey soramadan ayrıldım.. Müteessirdim.. Lâkin dudaklarım gayri ihtiyari kımıldadı. "Arkadağ mezarı üstüne kurulan bir yuvadan saadet umulur mu?..,,"

Emine Göksele

Türkiyenin hemen her tarafına muntazam ambalağlar ile sevk edilir. Meyvaları; Bursa haline gönderilir.

İki senedenberi külliyyetli miktarda hâle şeftali gönderilmekte idiler. Piyasada en yüksek 10 kuruşa satıldığı halde İstanbul'da 50-64 kuruşa satılmaktadır.

Mektebin yetiştirdiği muhtelif meyvalar arasında mektep kayısı da çok rağbet görmektedir. Bahçe mahsulleri, bilhassa turfanda sebzeler piyasaya çok erkenden sevk edildiği için kabağın kilosu 100 kuruşa, sivri biberin kilosu 500 kuruşa, hiyarın tanesi 30 kuruşa satıldığı da olmuştur.

Mektep çilekleri ve kuşkonmazları da çok makbuldür.

Mektebin, güzel bir Merinos sürüsü vardır. Bu koyunlara iyi bakıldığı için iyi verimleri vardır.

Meselâ: Bu sene her koyundan vasatı üçer kilo yün alınmış vey ki 110 kuruştan satılmıştır. Bu koyunların seviyi süt miktarı da 40-50 kiloyu bulmaktadır.

Erkek kuzuların 20 kadarı damızlık olarak ayrılmış ve damızlık harici kalanlar da birbiri üzerine 6 - 7,5 liraya satılmıştır. Mektepte ayrıca, Rodeylant ve Legorn olmak üzere güzel cins tavuklar da mevcuttur. Bunların yumurtaları Bursa civarında ve

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder



Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

Bursa Ziraat Mektebi Müdürü Fazıl Keyder

haricinde damızlık olarak tanesi 3 kuruştan satılır, mevcut beş kuluçka makinelerile her sene 1500-2500 kadar piliç elde edilmektedir. Bunlar da piliç veya tavuk halinde damızlık olarak satılmaktadır.

Mevcut inekler cins itibarile iyidir. Montofon ile yerli hayvanların tesalübünden yetiştirilmiştir. Bunlar da, et, süt ve kuvvet hayvanlarıdır.

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

REKTA

İç ve dış BASUR MEMELERİNDE, Basur memelerinin her türlü iltihaplarında, cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde

REKTA PATİ

Şifayı Temin Eder.

Sihhat Vekâletinin 22/4/936 tarih ve 5-32 numaralı ruhsatını halizdir

SEYYİD BATTAL GAZİ İLE CEDDİ FERRUHZAD

YAZAN: M. RASİM ÖZGEN

- 73 -

E Z A N

İslâmiyette, Medineye hicrete kadar ezan yoktu. Müslümanlar, gerek cuma günleri (1), gerek sair günlerde namaz vaktinin geldiğini ta'yinde güçlük çekiyorlardı.

Hazreti Peygamber, vahy gelmeyen işlerde eshâbi ile müşavere ettiği için, ezan meselesini de onlarla konuştular.

Eshabtan bir kısmı, namaz vaktinde boru çalınmasını teklif ettiler. Yahudiler de boru çaldıkları için, onlara benzemek için bu teklif kabul edilmedi.

Bâzıları, çan çalınmasını ileri sürdüler. Bu da Hristiyan âdeti olduğundan reddedildi. Yüksek bir yerde ateş yakılması da, mecûsilere benzemek yüzünden kabule şayan görülmedi.

[1] Arapların bugün kullandıkları günlerin isimleri o zaman başka idi. O vakit Cumağa "Yevmi ar- rûbe", denirdi.

nık bulunduğum bir sırada bir rüya gördüm. Rüyamda, yeşil elbiseler giymiş birisi, elinde bir çan tutuyordu. Ben "Bu çanı bana sat ta halkı namaza çağırayım.., dedim. O ise, "Sana çanın ne lüzümü var? Sa na güzel sözler öğreteyim de onları söyle!.., diyerek ezandaki kelimeleri öğretti. Uyandığım zaman, o kelimeler hatırdan idi. Rüyamı, fahrikânat efendimize arzettim. O da "İnsallah bu rüya hakıdır. Namaza böyle davet edilmelidir.., dedi. Ve Bilâla o yolda tâlimat verdi.., (3).

[3] Hazreti Peygamberin ilk müezzini, Bilâli Habeşidir. Onun bulunmadığı yerde Ebû Mahzûre, o da bulunmazsa kör bulunan Amr ibni Ümmü Mektum müezzînlük ederdi. Seferlerde ise, yalnız Bilâli ezan okurdu.

— Mekke'nin fethinden sonra Ebû Mahzûre "Mescidi Haram.., müezzettirilen camide yapılmıştır. Müezzînlükte, Hazreti Ömer, Bilâli'nin ezan okuduğunu işittiği zaman koşarak gelmiş, bunu rüyasında gördüğünü söylemiştir. Eshaptan yedi kişinin o gece, aynı rüyayı gördükleri de rivâyet edilmektedir.

Bilâli, Peygamberin irtihalinden sonra harplere girmek istememiş ise de Hazreti Ebû Bekir'in ricası ile muharebelere iştirak etmiş ve ezan okumuştur.

Bir rivâyette Bilâli, halîfeler zamanında ezan okumamış, yalnız Hazreti Ömer zamanında bir defa okumuş, halk çok müteessir olduğu için bir daha okumamıştır.

Cuma günü birinci ezanın okunması, Hazreti Osman zamanında başlamıştır. İlk minarede, Hazreti Ömer'in hilâfeti zamanında, Misvî fâtihî Amr ibni As tarafından inşa ettirilen camide yapılmıştır. Muezînlüğüne de Ebû Müslim ibni Amî tayin edilmiş, bu vazife sülâlesine intikal etmiştir.

[Devamı var]

manında ezan okumamış, yalnız Hazreti Ömer zamanında bir defa okumuş, halk çok müteessir olduğu için bir daha okumamıştır.

Cuma günü birinci ezanın okunması, Hazreti Osman zamanında başlamıştır. İlk minarede, Hazreti Ömer'in hilâfeti zamanında, Misvî fâtihî Amr ibni As tarafından inşa ettirilen camide yapılmıştır. Muezînlüğüne de Ebû Müslim ibni Amî tayin edilmiş, bu vazife sülâlesine intikal etmiştir.

Bir rivâyette Bilâli, halîfeler zamanında ezan okumamış, yalnız Hazreti Ömer zamanında bir defa okumuş, halk çok müteessir olduğu için bir daha okumamıştır.

Cuma günü birinci ezanın okunması, Hazreti Osman zamanında başlamıştır. İlk minarede, Hazreti Ömer'in hilâfeti zamanında, Misvî fâtihî Amr ibni As tarafından inşa ettirilen camide yapılmıştır. Muezînlüğüne de Ebû Müslim ibni Amî tayin edilmiş, bu vazife sülâlesine intikal etmiştir.

Bir rivâyette Bilâli, halîfeler zamanında ezan okumamış, yalnız Hazreti Ömer zamanında bir defa okumuş, halk çok müteessir olduğu için bir daha okumamıştır.

AK İMAMIN 3 PARMAĞI

YERLİ POLİS ROMANI

- 24 -

Komiser, Gördüğü İzler Karşısında Hayret Ve Dehşetle İrkildi

Komiser, bu kadar emniyetbahış bir ifade ile katilden bahseden adamı gayriihtiyari takip etti. Ziya Bey, yağma hiç uygun olmuyacak bir geviklikle önde, polisleri cinayetlini İka ediliği odaya götürür götürmez evvelâ dösemeyi ince bir tetkikten geçirdi. Bu tetkikten bir şey çıkmamış gibi dudaklarını büktü. Sonra zabıta memurlarına dönerek:

— Bana bir elektrik lâmbası verir misiniz? Daha iyisi siz bakınız ve suraları aydınlatınız.

Dedi. Gösterdiği yer yatağın ayak ucu idi. Bu sıra beyaz ve kuvvetli bir ziya ile aydınladı. O zaman hepsi birden bir hayret sayhası çıkardılar. Tahtanın üstünde yepyeni bazı sıyrıklar vardı. Ziya Halid Bey:

— İşte katilin bıraktığı izler... Bu izler bir insan izi değildir. Aynı izi söminenin içinde de bulacağımız ve katil hayvan bu sömineden geçmiştir; yine aynı yerden çıkmıştır.

Komiser, bu izahatı hayretle dinledi. İzler ve zahir katilin bir hayvan olduğunu gösteriyordu. Fakat bunun bir hakikat olduğunu nasıl kabul etmeli? Bir oyun ve cinayetini failini gizlemek için bir hile olduğuna nasıl hükmetmemeli?

Zabıta memurlarından biri Ziya Halide yarım müstehzi:

— Peki, bu peri masallarındaki hayvanlardan biri mi dersiniz? Adam öldürmek için mi yaratılmıştır? Bir insan gibi gizlenmeye de muktedir midir?

Diye sordu. İhtiyar doktor sakin ve emin:

— Ben, dedi. Hindistanda doğuştan. Uzun seyahatlerim vardır. Bu hayvanları bilirim. Bunlara vahle derler; dört ayaklıdır. Son derece vahşi, yırtıcı mahallüklüdür.

Komiser, istihfakâr bir tavırla arkasını çevirerek kapıdan çıkarken:

— Bırakın şu masalları... Bizi oyalamayın da işimize bakalım!..

Tam, memurlarile birlikte odadan çıkacağı sırada kapının önünden dik bir ses:

— Ziya Halid Beyin hakkı var... dedi.

Gelenler, gece teftişinden ve ziyaretinden dönen Sırrı ile Rıza idi.

— ON İKİNCİ KISIM —

PERDE YIRILYOR

Birdenbire, koridorun alaca karanlığında bu sesin sahibini tanımayan komiser, tahkikata müdahale eden adamı iterek:

— Zabıtanın işine hariçten müdahale kabul etmem. Yoksa hepimizi bir odaya tıkıya mecbur olacağız.

Dedi. Fakat Sırrı onu iterek odaya girince vaziyet değişti. Komiser, muammalar ve tehlikeler içinde çoktan sıklımaya başladığı için bu büyük bir taraftan Rıza gibi resmi ve yanında en büyük salâhiyetli Sırrı olduğu halde orada bulunanlara terketmekten memnun oluyor. Rıza, işi kısa kesmek üzere orada bulunan kiracılara:

— Herkesin hemen odasına gelmesi lâzımdır...

Dedi ve komiserine dönerek:

— Ne oldu? Anlat bakalım Nail Bey!.. dedi.

Komiser, bildiklerini, işittiklerini, gördüklerini anlattıktan sonra, buna son derece basit olan mütalea sını da ilâve ederken sahneyi terk etmemiş olan Ziya Halid Bey:

— Efendiler, dedi. Ben cinayetin işlendiği odaya ikinci olarak girdim...

Sırrı, ihtiyarın sözünü keserek:

— Birinci defa giren kim idi? Zabıta memurunu göstererek:

— Burada bekleyen arkadaşlarımız...

— Peki Ziya Beyefendi, lütfen müşahedelerinizi söyler misiniz?

— Ben gerek cesedi, gerek mey kii etrafı ile tetkik ettim ve zavallı-

nın gırtlığı kopararak öldürüldü -ğüne kanaat getirdim.

Sırrı, dudaklarını bükerek itimadsızlıkla:

— Hayır, dei. Bu darbe bir adamı birdenbire öldürmez...

— Kabul... Fakat ondan evvel bir dış darbesi de sübati damarlarından birini parçalamış. Malumuâliniz bu damarlar iki tanedir ve kanı başa sevkeder. İşte...

Sırrı, Ziya Halidin bu izahatını son derece dikkatle dinledi ve cesed üzerindeki işaretlerini inceden inceye gözden geçirdi.

Yüzü ciddiyet ve dikkatle gerilmişti. Kendisine kanaat gelmiş gibi idi. Artık onun için müsbet bir şekilde inkişaf eden tahkikat Rızaya henüz başlamış ve hiç bir netice vermemiş gibi görünüyordu. Sırrı, Ziya Halide dönerek sordu:

— Fikriniz nedir?

— Katil bir insan değildir.

— Bir vahle diyordunuz, değil mi?

— Evet, hiç şüphem yok. Ayak izleri beni katiyen aldatmıyor.

— Oda her tarafindan kapalı idi, öyle mi? Ne giren, ne çıkan olmuş...

— Yalnız sömine var... Kapılar da pencereler de içeriden kapalı idi. Biz böyle bulduk.

— Peki, sömineye baktınız mı?

— Hayır; benim vazifem değil tabii... Zannedirim komiser bey bakacaktır.

Rıza, hemen komiserin yanına giderek alçak sesle:

— Azizim, sen hemen buradan çık; doğru Ali İdrisin köşüne git. İki arkadaş orada seni bekliyor. Hem onlara lâzım olan emirleri ver ve tahkikati tamamla. Biz buradaki işi bitiririz. Bunu bize bırak; Sırrı'nın bildiği bazı şeyler var anlaşıl...

Ben ona yardım ederim. Daha doğrusu, resmi olarak o bana yardım eder gibi görünür de...

[Devamı var]

Kastamonuluları korkutan ikinci bir sel

Kastamonu, (Hususi) — Bir haftadanberi vakit vakit yağın yağ murlar yüzünden Daday ve Devrekâniye gelen seller mühim hasarat yapmıştı.

Dün de şehrimize yağın kuvvetli bir yağmur neticesi yine sel gelmiştir.

5 temmuzda gelen sel kadar fazla ve tehlikeli olmamakla beraber halk üzerinde aynı heyecanı vermiş bazı yerlerde yatağında taşp ev ve bahçelere girerek hayli hasarat yapmıştır.

Sel yüzünden ölüm

Kastamonu, (Hususi) — İsmail bey mahallesinden 68 yaşında Mustafa Horozoğlu bahçesindeki kuyuyu selden muhafaza etmek maksadile bahçesine indiği bir sırada sel ani olarak bastırılmış, esasen kalbinde rahatsız olan mumaleyle kaçamıyarak sekete kalpten ölmüştür.

Ahmet Ateş

EGE TİYATROSU

Nurettin Gençdur ve arkadaşları

27 Ağustos Pazartesi günü gündüz Üsküdar İnşihah bahçesinde:

CİLVE KADER
Aksâmi Yenişehir Cümhuriyet bahçesinde:

TANK — TANGO
S. Atılâ revüsü - Sabriye Tokses Konseri

Çocuk okuyucularımızdan özür dileriz

Dünya hâdisatının fevkalâde karışık olması ve sahifelerimizin de mahdud bulunması yüzünden bu hafta çocuk sayfamızı koyamadık. Gelecek haftadan itibaren tekrar aynı yerde bulacaksınız.

Tarihî Tetkikler: Türk Rodosun Tarihi

(Baştarafı 5 inci sayfamızda)

rına sık sık baskınlar yapmaya başladılar. Yıldırım Beyazid Akdeniz adaları üzerine bir harekete hazırlanmıştı. Kafasına koyduğu istilâyı kolaylaştırmak için Anadolu'dan bu adalara zahire çıkartılmasını, adaları iktisaden körletmek ve hayat membarlarından mahrum etmek suretile tazyik etmek istiyordu. Midilli, Limni, Rodos ve Sakız da kendilerine zahire ihraç edilmiş adalar arasında idi. Türk denizcileri sık sık adaları rahatsız ediyorlar ve mukadderatı daha şarkınları daki topraklara hâkim olanların elinde kalan bu adaları Anadolu'ya bağlamak istiyorlardı. İstanbulun fethinden sonra birçok komşu hükümetler Osmanlılara haraç vermezdi taahhüt ediyorlardı. Rodos şövalyeleri de İstanbulu ağır hediyeyle bir heyet gönderdiler. Rodos şövalyeleri başlarbaşı Padişaha Rodos gümrüklerini açıyor, Osmanlı ticaretine serbest bir imkân veriyor, buna karşılık olarak ta Rodosluların Anadolu sahillerinde serbestçe ticaret yapmalarını teklif ediyordu. Fatih bu teklifi ancak bir şartla, Rodos Osmanlılara haraçgüzar olmak şartile kabul edebileceğini heyete bildirdi. Heyet bunu reddettiler. İşte Rodosun bu red kararı Fatih'i şövalyeler aleyhine harb açmaya sevk etmişti. 1455 yılında 200 gemiden müteşekkil bir Türk donanması Rodosa doğru yürüdü. Bu donanma mühim muvaffakiyetler elde edemedi döndü.

Bundan sonra Yunus Paşanın, İsmail Paşanın kaptanlığı ile Akdeniz adalarına donanmalar gönderildi. 1479 da Mesih Paşa kuvvetli bir filo ile tekrar Rodosa gönderildi. 1480 nisanında 160 gemiden müteşekkil donanma Rodosa sardı. Ağır toplar metin kaleleri dövdü. Türk savleti kaleleri deldi. Asker varoşlara girmişti. Rodosun düşmesine ramak kalmıştı. Mesih Paşanın ada fethedilince askerini yağma yapamıyacağını ve bütün ganimetini Padişaha ait olduğunu ilân etmesi askerini neşesini kırmıştı. Paşanın bu tedbirsizliği Rodosun fethini tam 42 sene geciktirmişti. 9 bin Türk erinin sıcak kanı boşuna akmıştı. [7]

Fatih örürken Rodos şövalyelerinden intikam alınması fikrini Beyazida miras bırakmıştı. Rodos korsanları Türklerin Akdenizin şark kıyısındaki serbest seferlerine ve Misra kadar ulaşan deniz ticaretlerine mâni oluyorlardı. Bu yılan yuvasının dağıtılması lâzımdı. Fakat Fatih'in küçük oğlu Cem taht davasına kalkınmış ve 1482 yılında da Rodos şövalyelerine sığınmıştı. Bir gün Cem'in Macaristan'a geçerek veyahut düşman bir milletin yardımı ile Rumeli topraklarından bir yere çıkarak İstanbulu doğru yürümesi endişesi Beyazid'i titretiyordu. Beyazid maddî ve manevî bütün nüfuzunu kullanmak ve her millettan sayısız casuslarını seferber etmek [8] suretile bu tehlikeyi yemeye çalışıyordu. Bunun için casuslara ve Rodos şövalyelerine etek etek altın veriyordu. Bu bakımdan Rodos Türkiyenin değil Türkiye Rodosun haraçgüzârı olmuştu. Cem 1495 te ölmüş, cesedi Türkiye'ye getirilmişti. Beyazid'in üstünden on üç senelik ağır kâbus kalkmıştı. Cem sağ olduğu müddette Rodoslular Beyazid'in emrinde idiler. Fakat bir gün Fatih'in yaptığı büyük tararruzun tekrarlanmasından korktukları için Rodos kalelerini durmadan tahkim ettiler. Cem öldükten sonra Beyazid Rodos şövalyelerinden ve Venedikilerden intikam almak istiyordu. İşte bundan sonra büyük ve dâhi denizcimiz Kemal Reisi sık sık Rodos önlerinde görürüyor. Beyazidla Mısır hükümdarı arasında bir anlaşma olmuştu. Türkiye hükümeti Mekke ve Medi-

ne evkafını İskenderiye yolu ile Hicaza gönderecekti. Yolun üstünde Rodosun ve yardımçularının donanması vardı. Bu tehlikeli ve dikenli yolda ancak Kemal Reis yürüyebilirdi. 1497 de yola çıktı. Haremeyn evkafını İskenderiye'ye çıkardı. Kemal Reis gelip giderken Rodos korsanlarile çarpıştı. Bu deniz hırsızlarına adamakıllı satır attı. Fakat çok kıymetli arkadaşlarından bazılarını da şehit verdi. Dönüşte İstanbulla birçok Rodoslu esir ve bes te şövalye gemisi getirdi. [9]

Kemal Reis Rodosluların kahepece tecavüzlerini unutamıyordu. Bu tecavüzde kaybettığı arkadaşlarının aziz hatıraları onu bir daha Rodosla boy ölçüşmeye çağırıyordu. Kemal Reis 1504 yılında Rodos sahillerine çıktı. Zengin köyleri vurdu [10]. Rodos tarihi müellifi frenk tarihilerine atfen Kemal Reisin Leryos adasını zapt için uğraşğını da kayd ediyor. [Sahife 134].

Mısırda dostluk münasebetimiz ilerlemişti. Rodos şövalyeleri Türkiyeden mühimmat, barut ve gemi kerestesi almaya gelen Mısır gemilerini prens Mehmet Beyle beraber batırıyorlardı. Şehzade Korkudun Mısırdan getiren gemilere ateş açmışlardı. Rodoslu çapulcular Mısır'la olan ticarî ve siyasi münasebetlerimizi tehlikeye düşürüyorlardı. Beyazid bu deniz hırsızlarından intikam almayı en büyük ve tecrübeli denizci Kemal Reise havale etti. Kemal Reis Gelibolu tersanesine gitti, donanmasını hazırladı. Orada bir Macar dönmesi mirlıva vardı. Bu dönme Türk oğlan Kemal Reisi kısıkanıyordu. Kemal Reisin şöhreti âfaki tutmuştu. Akdeniz sahillerindeki milletler yaramaz çocuklarını korkutmak için ninnilerini Kemal adile besliyorlardı. Kemal Reis bir gün Atlas Okyanusuna taşarak Kristof Kolombun üçüncü Amerika keşfinden dönen gemilerini ve arkadaşlarını esir almıştı. Yeğeni Piri Reisin yaptığı meşhur haritanın aslı - ki Kolomb elile yapmıştı - da bu gemilerde idi. Kemal Reisin kürekçileri içinde üç defa Amerika keşfine iştirak eden esirler vardı. Macar dönmesi - ya millettaşlarından aldığı direktifile veyahut daha başka fena fikirlerle - Kemal Reisi yok etmek, bu suretle Akdenizi bu müthiş ve kahraman Türkten mahrum etmek istiyordu. Ameli manda, köhne bir gemiyi boyamış, süslemiş, yürük bir gemi diye Kemal Reise vermişti. [11].

Kemal Reis 916 yılında Rodos korsanları üzerine hareket etmişti. Rodos açıklarında şiddetli bir fırtınada manevra yaparken Kemal Reisin bindiği gemi ortasından ikiye bölündü. Akdenizin beyaz köpükleri kendisine ve kahraman arkadaşlarına ebedi bir beşik oldu. Türkler ve Türk denizcileri bu büyük acıyı hiç unutmazlar. Rodos Kemal Reisin bir mezar taşıdır. Bu ada bizim olduğuk ve bizde kaldıkça o büyük ölünün acısını unutmuyor - duk. Rodos bu büyük kaybın bir teselli sembolü idi. [12]

Beyazid Rodos'u fethedemeden hayata gözlerini yumdu. Oğlu Yavuz Mısır'ı fethetti. Akdenizin şarkındaki ticaret membarları ve merkezleri tamamen Türklerin eline geçmişti. Şövalyeler Mısır'la olan ticarî bağlantılarını kesiyorlardı. Yavuzun tahta geçer geçmez siyaseti şu idi:

"Şarkta genişlemek için garble iyi geçinmek. O; İrandan sonra Mısır'ı ve Septe boğazına kadar Afrikayı alarak büyük bir İslâm devleti kuracaktı. Rodos Misra devle yolun üstünde bir dikendi. Onu koparmak için kuvvetli donanma ve tersane yapracaktı [13]. Mısır'ı aldıktan sonra 150 parça gemi daha yaptırma kararını verdi. Hazır-

[9] Aşık Paşazade tarihi. Sahife 251

[10] Kitabı bahriye. Nuruosmaniye kütüphanesi. No. 2997

[11] Künhül ahbar. Nuruosmaniye kütüphanesi. No. 3407 Yaprak 203

[12] İbni Eyas'ın Mısır tarihi. Cild 4, Sahife 164

[13] Asafname. Sahife 21

[14] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[15] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[16] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[17] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[18] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[19] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[20] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[21] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[22] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[23] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[24] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[25] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[26] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[27] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[28] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[29] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[30] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[31] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[32] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[33] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[34] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[35] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[36] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[37] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[38] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[39] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[40] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[41] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[42] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

RADYO

PAZAR 27/8/939

12.30 Program, 12.35 Türk müziği (Eski eserlerden seçilmiş şarkılar), Okuyanlar ve çalanlar: Ankara Radyosu klime heyeti, idare eden: Mesut Cemil, 13.00 Memleket saat ayarı ve meteoroloji haberleri.

13.15 Müzik (Küçük Orkestra, Şef: Necib Aşkın).

1 — Paul Lincke Dans Melodisi, 2 — Gerhard Winkler Kemannın aşk şarkıları, 3 — Amedei Saz çalan aşık süitinden - Aşk Rüyası, 4 — Karl Blume Güneşte - Vals, 5 — Paul Lincke Venus - Vals, 6 — Bernhard Kutsch Çigan fantezisi, 7 — Hanns Löhr Hülyal gece - Vals Intermezzo, 8 — Oscar Petras Rus müziğinden akisler.

14.15 - 14.30 Müzik (Dans müziği - Pl.)

18.30 Program, 18.35 Müzik (Dans müziği - Pl.), 19.05 Çocuk saati, 19.35 Türk müziği (Fasil heyeti), 20.10 Neşeli plâklar - R., 20.15 Müzik (Kabare müziği - Pl.), 20.30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.

20.45 Türk müziği: Okuyanlar: Radife Neydik, Sadi Hoşses, Çalanlar: Ruşen Kam, Vecihe Daryal, Refik Fersan.

1 — Osman Bey Hicaz Hümayun peşrevi, 2 — Şevki Bey Hicaz şarkı (Bilmiyorum bana ne oldu), 3 — Cemil Bey Hicaz şarkı (Ne küstün bilebeş böyle), 4 — Refik Fersan Hicaz şarkı (Cihanda biricik sevdiğim), 6 — Refik Fersan Hicaz şarkı (Ey benim Gonca Güllüm), 6 — Taksim, 7 — Udi Ahmet Suzinâk şarkı (Bir günah ettimse cana), 8 — Yesari Suzinâk şarkı (Ayrı düştüm sevdiğimden), 9 — Suzinâk şarkı (Sen benimize geldin aksam), 10 — Karıcılar şarkı (Aşk pünhan edemem), 11 — Karıcılar türküsü (Bağa geldim ay çıktı).

21.30 Müzik (Dans müziği - Pl.)

22.45 - 23.00 Son ajans haberleri ve yarınki program.

İtalya Ataşemlileri Memleketine gitti

Büyük Trakya manevralarında müşahid sıfatile bulunan İtalya ataşemlileri dün Çitadebari vapurile İtalyaya hareket etmiştir.

İlk Rodos içindi. Fakat ömrü vefa etmedi. [14]

Oğlu Kanunî Sultan Süleyman 929 Hicri ve 1522 Milâdi yılında Rodos'u bizzat fethederek Türkün ve İslâmın iki asrılık intikamını şövalyelerden aldı. Rodos'u Akdenizin medeni bir adası yaptı. Sinan Rodos'u güzel eserlerle süsledi. Kanunî Rodos'u fethedip döndükten sonra Defterdar Abdüsselâm'dan ve Ahmed Paşadan Rodosun imarına dair iki mektup almıştı.

Şimdiye kadar ilim ve tarih âlemine meçhul kalan bu kıymetli hatıralar Topkapı sarayı arşivinde meydana çıkmıştır. Birincisi Arşiv 6303 numarasında kayıtlıdır. Abdüsselâm Yeniçeri ağası vasıtasile gönderdiği bu mektupta eski Rodos hisarının yapıldığını ve hamamının da tamamlandığını, yalnız kapıları kaldığını bildiriyor ve Rodos atik hisarının teccidi ve Rodosun fethi için de iki arapça tarih derkenar ediyordu. İşte mektup şudur:

Hu.. Hazreti ağayı gamiyab!

Maruzu hakiri budur ki: Rodos atikin hisarı bihamdillah Hüdâvendigâr devletinde tamam oldu ve hamam dahi tamam oldu. Kapılardan bir cüz'î nesne kaldı. Arza muhtaçtır.

Baki Eddüa leküm.

Ve binai mübarekin hasbi haline münasip bu tarih denildi:

Cüddü-er-Rodos-ül-atik 929

Ve yeni Rodos fethine: Fütüha Rodos bi mucizetin 929

İmza
Elabdül Hakir
Abdüsselâm
Elfakir

İkinci mektubu ve Kanuninin Rodos'u fethini başka yazıma bırakıyorum.

İbrahim Hakkı Konyalı

[14] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[15] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[16] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[17] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[18] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[19] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[20] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

[21] "Topkapı sarayında deri üzerine yapılmış eski haritalar", sahife 45

Casuslardan Sakının!

(Baş tarafı 1 inci sayfa'da)

sarıldığı, Avrupalının tam göbeğinden fıskuran velleleli ve heyecanlı harp avazelerinin korkunç uğultularile sarsıldığı şu günlerde, düşmanların içimizde bulundukları seametli kurtların birer tiki sinsiliği ve sessizliği ile ortaya atıldıklarına muhakkak nazaretle bakmak vaziyetinde ve bilhassa çok tedbirli davranmak ve en ehemmiyetsiz hareketlerimizi bile bu kem nazarlar - dan saklamak mecburiyetindeyiz.

Bu durumda basiretkâr hükümetimizin birçok tedbirler aldığına ve alâkadar memurların da büyük bir dikkat ve vukuf ile çalıştıklarına gerçi şüphe etmemekteyiz. Ancak, bu meselede hükümetimizin muvaffakiyetini temin ve teshil için milletimize düşen bazı vazifeler vardır ki, bugün de onlardan bahs ile vatandaşlarımızın bu cihetlerden de tenvir ve irşad etmeyi millî bir vazife sayıyoruz.

Hepimiz biliriz ki, casusların ne alınlarında damgaları ve ne de kendilerini tanımamıza yardım edecek bir işaretleri vardır. Fakat, biraz dikkatli ve gözü açık bulunmayı, az çok bunların teşhislerini kolaylaştıran birer tedbir edebiliriz. Casuslar kendilerini tanıtmamak için çok tedbirli ve çekingen hareket etmekle beraber, işe giriştikten sonra umumiyet itibarile çok cesur ve serbest hareket ederler. Fakat, almak istedikleri malumatı, öyle dandan düşer gibi de sormazlar. Kurnazca zeminler hazırlar, muhabatını, hislerini oksaya oksaya dilettiği mevzu sokar ve söyletirler. En işe yarayacak haberlere karşı, muhabatının dikkatini uyandıracak ve fakat, emniyetini arttıracak bir tarzda kayıdsızlık göstermek isterler.

Bu tiplerden birini gözünüzün önünde canlandırmak, dikkat ve hayalinizi buna alıştırmak için geçmiş günlerin bir hâdisesinden bahsedebiliriz.

İstanbul milli ordusuna kavuştuğu gün idi. Sirkeci iskelesi kahramanlarımızı kucaklamaya, alkışlamağa hazırlanan vatandaşlar dolmuştu. Bu hasretliler arasında, o günün casusu olduğu bilinen ve alâkadarlar tarafından adım adım takip edilen birkaç siması da karışmıştı. Onlar da, kahramanlarımızı avuçlarını patlatacak kadar alkışlıyor, yaşama Mustafa Kemalimiz, var

Çocuklar, ihtiyarlar ve hastalıktan yeni kalkanlar için gıda

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

Vitamin ve Kalori cihetile çok zengindir, KANZUK UNLARI, besler ve kuvvetlendirir, çok kolay hazımlıdır. Çocuklarda ishal gibi Barsak rahatsızlıklarını mucip olmaz.

Kanzuk Pirinç Unu - Kanzuk Patates Unu - Kanzuk Yulaf Unu - Kanzuk Mercimek Unu - Kanzuk Bezelye Unu - Kanzuk İrmik Unu - Kanzuk Nişasta Unu - Kanzuk Çavdar Unu

Çeşitleri Tanınmış Eczane Ve Eczacı Depolarile Büyük Bakkaliyelerde Vardır

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

Eşsizdir, mükemmeldir, sıhhi olarak hazırlanır, kat'iyen bozulmaz ve kurtlanmaz.

Umumî depo: İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ - Beyoğlu, İstanbul
İstanbul Perakende Satış Yeri : Bahçekapı Zaman İtiryat Deposu

İZMİR Acentesi: Türk Eczacı deposu.

Daima Genç
Daima Güzel



İngiliz Kanzuk Eczanesi
Müstahzaratından

Krem Balsamin
KANZUK

ile
Eksir Balsamin
KANZUK

İsimli 2 şaheseri, bütün dünyanın en mükemmel güzellik müstahzarlarıdır. Ötedenberi memleketimiz kıbar âleminin takdirine mazhar olmuştur

Krem Balsamin Kanzuk

Kadın güzelliğinin sıhhi terkinde saklıyan en ciddi ve saygıni itimat markadır. Genç ve ihtiyar bütün kadınlar için zarurî bir ihtiyaçtır. Cildin letafet ve tarafetini artırır. Yağlı, yağsız ve acıbadem cinsleri vardır.

Eksir Balsamin Kanzuk

Cildin daimî yumuşaklığını temin eder. Yüzdeki çil ve lekeleri alır. Sivilleleri tamamen izale eder. Traştan sonra cilde lâtif bir serinlik verir.

İngiliz KANZUK Eczanesi
Beyoğlu İstanbul

İstanbul Elektrik, Tramvay Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

İLÂN

Eski Tramvay Şirketi tarafından verilmiş olan pasolar 26 Ağustos 1939 tarihinden itibaren mer'iyetten kalkmıştır. Eski pasoların, Belediye Meclisince tesbit edilen yeni listeye dahil olup olmadıklarını anlamak ve eski pasolarını geri vermek üzere İdareye müracaatları rica ve eski pasolar kullanıldığı takdirde biletçilerimiz tarafından istirdat edileceği ilân olunur. "6667,"

Umum Müdürlük

Devlet Demiryolları İlanları

Muhammen bedeli 1500 lira olan 30.000 adet ispermeçet mumu 5/9/1939 Salı günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulüne satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 112 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle bulikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (6447)

Ötedenberi yetiştirdiği talebelerle ün alan ANKARA'da

DOĞU BİÇKİ DİKİS YURDU

Talebe kaydına başladı

Hacıbayram caddesi Yıldız sokağı No. 2

Boğaziçi Lisesi Müdürlüğünden:

Lise ve Orta okul bitinleme imtihanlarına 1 Eylül Cuma günü ve olgunluk imtihanlarına 9 Eylül Cumartesi günü başlanacağı ilgili talebeye bildirilir.

Yüksek Deniz Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

Lise mezunlarına:

Mektebimiz yüksek sınıfı için liseyi tamamlamış talebe kaydı 20/9/1939 tarihine kadar devam edecektir.

1 — Yüksek tahsil müddeti "3," senedir. Mektep yatılı ve parasızdır. Gayesi, Ticaret gemilerine kaptan ve makinist ve meniz mesleği için fev'î adamı yetiştirmektir.

Mektebe kabul olunan talebenin giyimi, yiymesi ve sair hususları mektep tarafından temin edilir.

2 — Yazılmak için pazardan mâda günlerde mektebe müracaat edilmelidir.

3 — İsteklilerin Mektep Müdürlüğüne karşı yazacakları istidalarına aşağıdaki vesikaları rapteylemeleri lazımdır.

- Hüviyet cüzdanı,
- Aşı kâğıdı,
- Mektep şahadetnamesi veya musaddak suretleri,
- Polisce musaddak iyihal kâğıdı,
- Velilerinin sarîh adres ve imzaları,
- 6 adet fotoğraf 6×9 ebadında,

4 — Fazla malûmat için Ortaköyde mektep Müdürlüğüne müracaat edilmelidir. İstanbuldan gayri mahallerden yapılacak müracaatlara matbu mektep duhûl bilgisinden gönderilir. "6629,"

GÖZ HEKİMİ Dr. Nuri Fehmi

İstanbul Belediyesi karşısında
Ayberk apart. Tel. 23212

252/1035 Mustafa Avni

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

- İlk, Orta ve Lise kısımlarına yatılı veya yatısız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
- Bu yıl yeniden az talebe alınacağından mektebe girmek isteyenler biran evvel müracaat etmelidirler.
- Eski talebe Eylülün onuncu gününe kadar gerek mektupla, gerek mektebe başvurarak kaydını yenilemelidir. Eski talebenin Eylülün onundan sonra yapacakları müracaat kabul edilmeyecektir.
- Bütinleme ve engel sınavları Eylülün birinde başlayacaktır.
- İstiyenlere mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres : Şehzadebaşı, Polis karakolu arkası. Telefon : 22534

ESKİ FEYZİATİ

Yatılı BOĞAZİÇİ LİSELERİ Yatısız

Ana sınıfı ve ilk kısım Bebekte eski Fransız mektebi binasında, kız ve erkek kısımları ayrı dairelerde olmak üzere Lise ve Orta okul.

Arnavudköyünde Tramvay Caddesinde Çifte Saraylarda

Kayıt için hergün saat ondan on yediye kadar Çifte Saraylarda Okul Direktörlüğüne müracaat edebilirler. İstiyenlere mektep tarifnamesi gönderilir. Telefon : 36.210

İstanbul Belediyesi İlanları

Taksim — Beşiktaş, Yıldız hattına dört otobüs ilavesine lüzum görülmüştür: Belediye otobüsü imtiyazını istimal edinceye kadar devam etmek ve Belediye tebligat yaptığı andan itibaren otobüsleri servisten çekmek kayıt ve şartıyla mezkûr hatta otobüs işletmeğe talib olanların 1/9/1939 tarihine müsadif Cuma günü akşamına kadar tasarruf vesikalariyle birlikte ve istidalarına ücret ve hareket tarifesi raptederek Belediye Riyasetine müracaat etmeleri, gününde istida ile müracaat etmeyenlerin taleb ve iddialarının nazarı itibara alınmayacağı ilân olunur. "6746,"

Şehir Tiyatrosu tarafından 1/10/1939 tarihinden Nisan 940 sonuna kadar her 15 günde bir çıkarılacak Türk Tiyatrosu adlı mecmuaya konulacak ilanlar açık arttırmaya konulmuştur. İhale 11/9/1939 pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Muhammen bedel 390 lira ve ilk teminat 29 lira 25 kuruştur. Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kalemünde görülebilir. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. "6745,"

DEVLET DENİZYOLLARI İŞLETME UMUM MÜDÜRLÜĞÜ İLANLARI

Mülga Denizbank tarafından 1939 senesi için muteber olmak üzere nama ve hâmiline olarak eşhas ve müessesata verilmiş olan gerek şehir hatları ile İzmir körfez vapurlarına ve gerek uzak seferler vapurlarına mahsus parasız paso ve serbest seyahat varakaları 30 Ağustos 1939 tarihinden itibaren muteber değildir. Bu paso ve serbest seyahat varakalarının 30 Ağustos 1939 tarihine kadar İstanbulda işletmemize ve İzmirde şubemize iadesi rica olunur. "6693,"

Umum Müdürlüğümüz münhalâtına Doktor alınacağından talip olanların aşağıda yazılı vesaikle Zat İşleri Müdürlüğümüze müracaatları ilân olunur.

- Nüfus hüviyet cüzdanı.
- Ahvali sıhhiyesi iyi bulunmak.
- Mütekaitler için "sin tahdidini aşmamış bulunmak,"
- Mütekaitlerin senedi resimleri, bonservisleri. "6749,"

İstanbul sıhhi müesseseler arttırma ve eksiltme komisyonundan :

Şişli Çocuk Hastahanesine lüzum olan 146 kalem ecza ve sıhhi malzeme açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 28/8/1939 pazartesi günü saat 14,45 de Çağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyat 2275 lira muvakkat teminat 170 lira 63 kuruş

3 — İstekliler şartnameyi hergün komisyonunda görebilirler.

4 — İstekliler cari seneye ait ticaret odası vesikasile 2490 sayılı karnunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat garanti makbuz veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte komisyonun gelmeleri. "6210,"

Orta, Lise, Yüksek

Mekteplere kayıt esnasında verilecek resimlerinize mektep dileğine göre olmasını isterseniz ancak acele ve itinalı resim çeken Beyazıtta

postahane Foto(dpek)egidi sırasında

Zührevi ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu Ağacami karşısında No. 33 Telefon 41358

TAKVİM

27 Ağustos 1939 Pazar

Rumi: 14 AĞUSTOS 1355
Mierl: 12 R E C E P 1355

Ruzi hızır: 114

Doğu saati: 5,23

Öğle: 12,15 — İkinci: 15,59

Akşam: 18,51 — Yata: 20,30

İmsak: 3,35

ÇOK SIK BAŞ YIKAMA,
PERMANANT, SAÇ BOYASI,
GÜNEŞ, ve RÜZGAR SAÇLARI SERTLEŞTİRECEK KIRAR.

PERTEV
Briyantini



Her eczane ve itiryat mağazalarında bulunur.

Terkibindeki hususiyet itibarile saçların kırılmasına ve kuruyarak kepeklenmesine mâni olur. Saçları haricî tesirattan korur. Tatlı bir yumuşaklık ve tabii bir parlaklık bahşeder.

Sahibi : Ahmet Cemaleddin SARAÇOĞLU

Neşriyat müdürü: Macit ÇETİN Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya